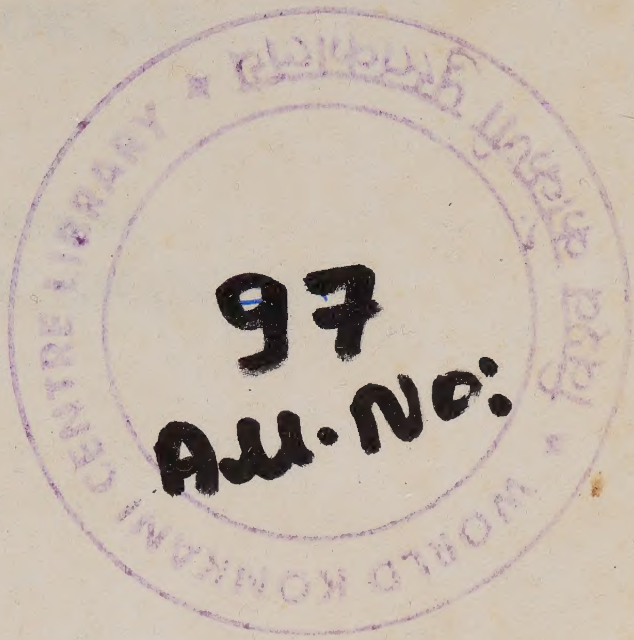
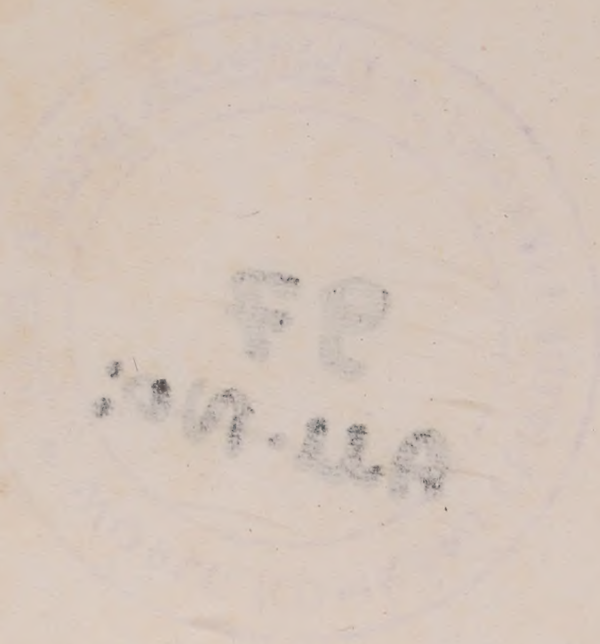
Let's Learn Konkani

S. J. BORKAR

KONKANI BHAS ANI SANSKRIT PRATHISTAN (R)
97
3/01/2003

WORLD KONKANI CENTRE LIBRARY
97
Acc. No:

LET'S LEARN KONKANI

S. J. BORKAR

REVISED BY
DAMODAR K. GHANEKAR

LET'S LEARN KONKANI

Publication No. 32

Author :
Suresh Jaiwant Borkar
M-9, Housing Board Colony,
Alto Betim - Goa, 403 521

1st Edition 1984
2nd Edition 1987
3rd Edition 1990
4th Edition 1997
5th Edition 2003

Compose & Layout :
Tanvi Graphics

Phonetic Symbols :
Rupa Kambli

Cover :
Design Scope

Printers :
Rajhauns Offset, Panaji

Publishers :
RAJHAUNS VITARAN
1-Meenakshi Bldg.,
Dr. Wolfango da Silva Marg,
Panaji - 403 001

Rs. 70/-

ISBN 81-85339-31-7

Dedicated to the memory of

JOAQUIM HELIODORO DA CUNHA RIVARA

THE LANGUAGE OF THE LAND

It is only recently that Konkani has been introduc as a subject in the curriculums of Schools and Colleg at various levels. There is an awareness about the need its study outside the educational institutions too.

This book is designed to help those who are involv in the process of teaching-learning of Konkani insi educational institutions and those outside them, who a yearning to learn it, being the language of the land.

No one can learn a language just by using a s instructor. The learner will have to get himself expos to those who speak it. This book, therefore, will have, this respect, its own inherent limitation. Yet, it is hope it will surely help create an understanding of its basi

This understanding is all the more important, f Konkani today, is not just a spoken tongue by a mediu through which the Konkanis are trying to shape th creative genius. Literature and drama are two fields which we witness today its tremendous strides.

The need for the systematization of its stu therefore is quite obvious. It is exactly this that the bo is trying to aim at. It is just a beginning.

The book is in two parts. In the first, su elementary aspects as alphabet and pronunciation a discussed while in the second, the basic structures a introduced. Only one element is sought to be stressed

each chapter. In some cases two elements are introduced. Build up drills and exercises are also provided to help the learners in the study of the language. At the end of each topic vocabulary is given of words introduced in the chapter.

The phonetic script used in this book is used for the study of Indian Languages and is almost the same as followed by Daniel Jones in "English Pronouncing Dictionary."

Even if the book serves a fraction of its limited purpose, the labour involved will not be in a vain.

S. J. BORKAR

Acknowledgment

The author acknowledges with gratitude the help rendered by Prof. (Miss.) Margaret Lopes, Miramar, Shri Melchiades Vaz, Alto Betim, Shri Ramesh Veluskar, Palem; Prof. Prakash Thali, Raia.

INQUIRY

Any inquiry regarding the contents of this book may be addressed to Shri Damodar Keshav Ghanekar, Yevkar, Campal, Panaji-403 001.

PUBLISHER'S NOTE

Let's Learn Konkani was first published in 1984 at a time when Konkani was introduced in schools as a subject. The purpose of designing this book was to help the parents of students who had offered Konkani as a subject. It would also make them familiar with the elements of Konkani language so that they could accompany their wards in the learning of this language.

Fortunately, plenty of teaching - learning material has been produced since then. We had been under the impression that this book had served its purpose. However, to our great surprise we find that there is still demand for this book from both Goan and non-Konkani people.

We, therefore, decided to bring out a revised version of the book.

Shri Damodar K. Ghanekar has taken enough pains to update the book.

LET'S LEARN KONKANI

KEY TO THE PHONETIC SCRIPT

Letter		Symbol	Pronunciation (as in)
VOWELS			
अ	closed	ə	appeal around
अ	open	ʌ	but hut
आ		a	Calangute Majorda
आ		a:	art last
इ		I	pin tip
ई		i:	green seed
उ		u	put push
ऊ		u:	soup root
ए	closed	e	effort egg
ए	open	ɛ	animal fat
ऐ		əI	Jain Jaipur

ओ	closed	o	Govind Rohan
ओ	open	ɔ	ball pop
औ		əʊ	Pope know

CONSONANTS

क	k	cat kite
ख	kh	Khan Khatau
ग	g	god gas
घ	gh	ghat Ghana
ङ	ŋ	mango sing
च	c	Chandor
च (च्य)	tʃ	chart Charles
छ	ch	Kutch
ज	ʒ	is choose
ज्य	dʒ	job
झ	Z	zebra Xavier

ट	ṭ	top bat
ठ	ṭh	Thakker Thane
ड	ḍ	dog dig
ढ	ḍh	Londha
ण	ṇ	pundit sand
त	t	Charlotte Antoinette
थ	θ	theme thorn
द	ð	they though
ध	ðh	Dharwad Dharmendra
न	n	name nine
प	p	papa paper
फ	f	funny laugh
ब	b	boy bat

भ	bh	Bhaba Prabhaker
म	m	man mother
य	j	yet yarn
र	r	rat road
ल	l	leg lap
व	w	power shower
श	ʃ	fresh cash
स	s	set September
ह	h	hat hand
ळ	ḷ	Beḷgãv
व्ह	v	virtue

Nasalisation : Nasal letters न and म have no specific symbol. They are shown as 'n' and 'm'.

Note : Conjuncts formed with ह/h/ have been shown by adding /h/ to the main consonant e.g., न्हय /nh/.

Part I

A

A.1 Konkani has the following vowels :

अ	(ə), (ʌ)
आ	(a)
इ	(i)
ई	(i:)
उ	(u)
ऊ	(u:)
ए	(e), (ɛ)
ऐ	(əI)
ओ	(u), (ɔ)
औ	(əu)

A.2 The vowels अ, ए and ओ have two sounds. (i) closed and (ii) open.

closed	अ	(ə)
open	अ	(ʌ)
closed	ए	(e)
open	ए	(ɛ)
closed	ओ	(o)
open	ओ	(ɔ)

A.3 The consonants are as follows:

(i)

क् (k)	ख् (kh)	ग् (g)	घ् (gh)	ङ् (ŋ)
च् (c)	छ् (ch)	ज् (ʒ)	झ् (Z)	ञ् (ñ)
ट् (ṭ)	ठ् (ṭh)	ड् (ḍ)	ढ् (ḍh)	ण् (ṇ)
त् (t)	थ् (θ)	द् (ð)	ध् (ðh)	न् (n)
प् (p)	फ् (f)	ब् (b)	भ् (bh)	म् (m)

(ii)

य् (j)	र् (r)	ल् (l)	व् (w)	श् (ʃ)
ष् (s)	स् (s)	ह् (h)	ळ् (ḷ)	

At (i) above, the consonants in the first and in the third columns are soft while those in the second and in the fourth are aspirated. The consonants in the fifth column are nasal sounds corresponding to the group of consonants in each horizontal line. Of these, ङ and ञ are almost out of use and meant only to show pronunciations in lexicons and so on.

A.4 Consonants become letters when vowels merge with them. Their corresponding sounds are shown by special signs.

Example

Cons.		Vow.	Letter	Sign	Pron.
क्	+	अ	क		k / k
क्	+	आ	का	(ा)	ka
क्	+	इ	कि	(ि)	kI
क्	+	ई	की	(ी)	ki:
क्	+	उ	कु	(ु)	ku
क्	+	ऊ	कू	(ू)	ku:
क्	+	ए	के	(े)	ke / kɛ
क्	+	ऐ	कै	(ै)	k / ʌI
क्	+	ओ	को	(ो)	ko / kɔ
क्	+	औ	कौ	(ौ)	k / ʌʊ

Every consonant, in this way, can function as ten independent letters.

.5 The nasal sound as is said at A.3 in the foregoing can be shown either by using ण, न, or म or by just putting a dot on the concerned letter. This dot is called अनुस्वार (ənuswa:r).

In case of letters with signs ि, ी, े, ै, ो, ौ, the अनुस्वार is marked on these signs.

िं ीं ें ैं ों ौं

Exercise :

(a) Form the ten letters from each consonant.

(b) Read :

का खा गा घा

चा छा जा झा

टा ठा डा ढा णा

ति थि दि धि नि

पि फि बि भि मि

कु खु गु घु

चु छु जु झु

टू ठू डू ढू णू

ते थे दे धे ने

पो फो बो भो मो

यो रो लो वो शो

सो हो ळो

(c) Mark अनुस्वार on the following :

का	खा	गा
चि	जि	झि
तू	फू	लू
पे	फे	बे
सो	मो	दो

(d) Form ten two-letter words.

B.

B.1. The Diphthong:

A consonant becomes a syllable when अ or any othe vowel is merged with it. Since normally we have al the consonants with अ merged with them, for al practical purposes, we shall call them consonants.

A diphthong is formed by adding य or व to the vowels In Konkani, we have the following diphthongs :

अय	(əI)	आय	(ay)
अव	(əv)	आव	(av)
ऊय	(u:y)	ओय	(oI)
एव	(ev)	ओव	(ov)

Example :

वय / वंय काव / कांव

बाय / बांय कूय / कूंय

सोय / घोव खेय / खेव

जीव / चींव

.2. Conjunct Consonants:

In many words we come across a combination of two or three consonants. Such consonants are called conjunct consonants.

The ways to form them are as follows :

(i) **Combination of consonants** :

a -

क	+	क	=	क्क
ख्	+	ख	=	ख्ख
ग्	+	ग	=	ग्ग

b -

स्	+	प	=	स्प
म्	+	ह	=	म्ह
ग्	+	न	=	ग्न

Note that in this combination the first consonant becomes half. It is either by dropping the vertical line or in the case of क just by dropping the curved part after the vertical line.

However, in case of some letters this is not possible. These letters are : ट, ठ, ड, ढ, ळ

What do we do then?

We just add a stroke (्) below them.

ट्, ठ्, ड्, ढ्, ळ्

Examples :

घट्ट	['ghəṭṭ	very strong]
उठ्ठा	[u'ṭhṭha:	gets up]
हड्डें	['həḍḍɛ̃	chest]

However, Konkani has very few words with suc
conjunct consonants.

(ii) Combination of a consonant with र

This combination is done either by joining र to the firs
consonant as in (i) above or placing a stroke (्र) jus
below the left hand part of the letter, from the vertica
line.

a)	क्‍र	ख्‍र	ग्‍र	घ्‍र
b)	क्र	ख्र	ग्र	घ्र

In case of ट ठ ड ढ we just add (‸) below them.

ट्र ठ्र ड्र ढ्र

However, Konkani does not have words with suc
conjunct consonants. If there are any, they are non
-Konkani words, though commonly used.

Examples :

ट्रिक	[ṭrIk	trick]
ड्रायव्हर	[ḍraIvər	driver]
ड्रम	[ḍrəm	drum]

) When र does not combine with the preceding letter but combines with the subsequent letter, we write it with a sign in the shape of a hook (ʿ) just above the letter.

Thus :

करम - कर्म	[kərm	action]
धरम - धर्म	[dhərm	religion]
वरण - वर्ण	[wərṇ	complexion]

) Sometimes more than two consonants are involved.

नुस्त्याचो	[nustyacɔ	of fish]
शास्त्र्याचें	[ʃastryatʃɛ̃	of scholar]

3. Pronunciation

(i) Whenever a word ends in a sound other than अ, the last letter is stressed.

व ' ता	[wəta:	goes]
खा ' ता	[khata:	eats]
मा ' मा	[mama:	uncle]
च ' ली	[cəli:	girl]
सा ' डी	[sadi:	saree]
मा ' ती	[mati:	earth]
घो ' डे	[ghɔdɔ	horses]
पो ' ले	[pɔlɛ	cheeks]

(ii) If a two letter word ends in अ sound the letter preceding it is stressed.

' घर	[ghər	house]
' दांत	[dã:t	tooth]
' बीळ	[bi:ḷ	hole]
' पूत	[pu:t	son]
' पेर	[per	guava tree]
' दोर	[dor	thread]

(iii) In a three letter word, if the final letter ends in अ sound the penultimate letter gets the stress.

र ' गत	[rəg3:t	blood]
सा ' ळीक	[saḷi:k	water lily]
पा ' डूक	[padu:k	calf]

Exercise:

Form ten three-letter words like the above.

(iv) In a three letter word, if the final letter is of other than अ sound, it gets the stress; however, if the penultimate letter, i.e., the middle is of अ sound, the first letter too gets the stress.

' बेब ' दो	[bɛbðɔ	drunkard]
' ताग ' डी	[tagdi:	scales]
' तांब ' डो	[tambdɔ	red]

Exercise:

Form ten three-letter words like the above.

v) A word with four letters is read by dividing into units of two letters starting from the first. The respective units follow the rules stated in (i), (ii), (iii) and (iv) above.

मडगांव	'मड 'गांव	‘mədgãʊ
सखाराम	स 'खा 'राम	sə'kha'ra:m
कोलवाळ	'कोल 'वाळ	'kol' va:ḷ
हरमल	'हर 'मल	'hər' məl
हणजूण	'हण 'जूण	'hən 'ʒu:ṇ
समजलो	'सम’ जलो	‘s əmʒə‘lɔ
रानवटी	'रान' वटी	'ran wəṭi:

Exercise:

Form ten four-letter words like the above.

Part II

1. Read

तूं नाच.

तूं हांस.

तूं खेळ.

1.1 These sentences are in the Imperative mood.

1.2 Note the verbs नाच, हांस, खेळ. They are exactly the same as the roots of the verbs नाचप, हांसप and खेळप respectively. The roots are :

नाच -

हांस -

खेळ -

All verb forms are derived from the roots which are identical with the second person form in the Imperative mood.

1.3 Their plurals :

तुमी नाचात.

तुमी हांसात.

तुमी खेळात.

As you might have noticed, it is formed by adding आत to the root.

नाच -	- आत	नाचात
हांस -	- आत	हांसात
खेळ -	- आत	खेळात

Vocabulary :

तूं	[tū	you]
नाच	[na:c	dance]
हांस	[hã:s	laugh]
खेळ	[khɛ:ḷ	play]
तुमी	[tumi	you]

Exercise :

Form ten sentences with तूं and तुमी, using the right tenses of verbs.

2. Read

भुरगो हांसता

चानी धांवता

नुस्तें पेंवता

A

2.1 The Konkani sentence always ends with predicate (verb). हांसता, धांवता and पेंवता are verbs.

2.2 These verbal forms are derived respectively from हांस, धांव and पेंव.

हांस, धांव and पेंव are the verbal roots.

Generally the verbal roots end in अ. However, there are some roots ending in आ, इ, उ, ए .

They are :

खा-	[kha	eat]
जा -	[ʒa	happen]
न्हा-	[nha	bathe]
दि-	[di	give]
धु-	[dhu	wash]
घे -	[ghɛ	take]
पिये-	[pijɛ	drink]
जिये-	[dʒiɛ	live]

2.3 The verbal forms हांसता, धांवता and पेंवता are in simple present tense. They can be used as Present Continuous tense also.

These forms are formed by adding -ता (-ta) to the root.

हांस -	हांसता
धांव -	धांवता
पेंव -	पेंवता

B

2.4 The words भुरगो, चानी and नुस्तें are nouns. They are in three genders.

भुरगो	(bhurgɔ)	masculine
चानी	(cani:)	feminine
नुस्तें	(nustɛ̃)	neuter

2.5 In Konkani we have three genders for nouns. In most of the cases :

(i) The nouns ending in ओ (ɔ) are masculine.

(ii) The nouns ending in ई (i;) are feminine.

(iii) The nouns ending in एं (ɛ̃) are neuter.

2.6 Besides, generally :

(i) Nouns ending in आ and ऊ are masculine.

(ii) Nouns ending in diphthongs such as अय, अंय, आय, आंय, अय, ऊंय are feminine.

(iii) Nouns ending in ईं are neuter.

2.7 However, a number of nouns which end in अ may be masculine, feminine or neuter. No rules can distinguish the gender of such nouns. This can be understood by usage only.

Vocabulary

A. *Roots* :

हांस -	[hãs -	laugh]
धांव -	[dhãvu -	run]
पेंव -	[pɛ̃ʊ	swim]
नाच -	[nac	dance]
हाल -	[hal	move]
राव -	[raʊ	wait]
देंव -	[dɛ̃ʊ	get down]

B. *Nouns*:

a)	भुरगो	[bhurgɔ	boy]
	घोडो	[ghɔdɔ	horse]
	रेडो	[rɛdɔ	buffalo]
	पाडो	[padɔ	ox]

	कोलो	[kɔlɔ	fox]
	आंबो	[ambɔ	mango]
	बांगडो	[baŋgdɔ	mackerel]
	चलो	[cʌlɔ	boy / son]
	सुणो	[suṇɔ	dog]
b)	चली	[cəli:	girl/daughter]
	मामी	[mami:	maternal aunt]
	काकी	[kaki:	paternal aunt]
	चानी	[cani:	squirrel]
c)	नुस्तें	[nustɛ̃	fish]
	सवणें	[səuṇɛ̃	bird]
	पिसोळें	[pisɔḷɛ̃	moth]
	व्हडें	[vədɛ̃	boat]

Exercise :

A. Form simple present tense from the following roots:

नाच -

देंव -

राव -

दि -

खा -

न्हा -

हाल -

B. Complete the following sentences by using the verbal forms derived from the roots at A.

घोडो

कोलो

चलो

रेडो

सवणें

पिसोळें

व्हडें

चली

C. Form as many sentences as possible by using the words at A and B in the vocabulary. Try to understand their meaning in your own language.

3. Read

भुरगीं हांसतात.

चानयो नाचतात.

नुस्तीं खेळटात.

A

3.1 All the three sentences are in plural. A sentence is said to be in plural when the verb is in plural.

The verbal forms हांसतात, नाचतात and खेळटात are, therefore, in plural.

3.2 In singular, we add - ता to the root and we get Simple Present Tense (singular). In the same way, we add - तात to the root and we get Simple Present Tense (plural).

हांस -	-तात	हांसतात
नाच-	-तात	नाचतात
खेळ-	-टात	खेळटात

Note the third example : खेळटात. Instead of -तात we have -टात. The change takes place because the root ends in ळ. The same change takes place in case of roots ending in ट, ड and ण. In case of ठ, we have ठ् and -ठात.

Examples :

	Singular	Plural
फुट -	फुट्टा	फुट्टात
उठ -	उठ्ठा	उठ्ठात
पड -	पडटा	पडटात
खण -	खणटा	खणटात

B

3.4 When the subject is in plural we say that the sentence is in plural. The nouns भुरगे, चानयो and नुस्तीं are plural forms respectively of भुरगो, चानी and नुस्तें.

	Singular	Plural
(m.)	भुरगो	भुरगे
(f.)	चानी	चानयो
(n.)	नुस्तें	नुस्तीं

(i) We have already seen that nouns ending in ओ (ɔ) are generally masculine. Their plural is made by changing ओ (ɔ) to ए (ɛ).

भुरगो	(ɔ)	भुरगे	(ɛ)
चलो	(ɔ)	चले	(ɛ)
घोडो	(ɔ)	घोडे	(ɛ)

(ii) Feminine nouns ending in ई take यो (yo) in plural. However, before this, ई becomes अ.

चानी	(i:)	चान्यो	(njo)
पाटी	(i:)	पाटयो	(ṭyo)
बडी	(i:)	बडयो	(dyo)

(iii) Neuter nouns ending in एं ( ) change ईं (:) in plural.

नुस्तें	(ɛ̃)	नुस्तीं	(ĩ:)
केळें	(ɛ̃)	केळीं	(ĩ:)
व्हडें	(ɛ̃)	व्हडीं	(ĩ:)

3.5 Masculine nouns which end in अ, आ, ई and ऊ continue to end in the same in plural.

नाल्ल	(ə)	नाल्ल	(ə)
मामा	(a)	मामा	(a)
हती	(i:)	हती	(i:)
राजू	(u:)	राजू	(u:)

3.6 Feminine nouns other than those which end in ई.

(i) Some feminine nouns ending in अ change to ई in plural.

पाल	पाली
साल	साली
कात	काती
रात	राती

(ii) Some feminine nouns ending in अ change to ओ in plural.

वाट	वाटो
बायल	बायलो
इगर्ज	इगर्जो

(iii) Feminine nouns ending in a diphthong end in plural in यो.

वंय	वंयो
गाय	गायो
बांय	बांयो
भूंय	भुंयो

3.7 Neuter nouns other than those which end in एं.

(i) Neuter nouns ending in अ change to आं in plural.

कणस	कणसां
तळप	तळपां
मळ	मळां
फळ	फळां

(ii) Two-letter nouns ending in ऊं take वां in plural but before that ऊं changes to अ.

तारूं	तारवां
गोरूं	गोरवां

(iii) Three-letter nouns ending in ऊं change to आं in plural.

पोरसूं	पोरसां
वासरूं	वासरां
पाखरूं	पाखरां

cabulary :

फुट -	fuṭ -	break
उठ -	uṭh -	rise
पड -	pʌd -	fall
खण -	khəṇ -	dig
तुट -	tuṭ	break
माग -	mag -	ask
न्हिद -	nhid -	sleep

पाटी	paṭi:	slate
बडी	bədi:	stick
केळें	kɛḷɛ̃	banana
व्हडें	vʌdɛ̃	boat
नाल्ल	nall	coconut
हती	həti:	elephant

पोरसूं	porsũ :	kitchen garden
मळ	mʌḷ	field
वासरूं	wasru:	calf
तळें	tʌḷɛ̃	lake
खांदी	khãnði:	branch
पाल	pa:l	lizard
फूल	fu:l	flower
फळ	fʌḷ	fruit
घर	ghʌr	house/home
पणस	pənə:s	jackfruit

Exercise :

A. Complete the following sentences with suitable nouns from those given at B.

---- उडटात.
---- फुलतात.
---- तापतात.
---- जातात.
---- पिकतात.
---- मेळटात.
---- रावतात.
---- भोंवतात.
---- खेळटात.
---- मागतात.
---- फळटात.
---- शेणटात.

Complete the following sentences by using the correct verbs from those given at A.

पाली ----
फुलां ----
घरां ----
भुरगे ----
आंबे ----
पणस ----
वाग ----
शींव ----
गायो ----
चलयो ----
फळां ----
वासरां ----
केळीं ----
मनीस ----
पाटयो ----

Construct as many sentences as you can by combining the words given at A and B.

4. Read

तूं कोण?
हांव राहूल.
आनी तो कोण?
तो म्हजो भाव.

4.1 हांव, तूं and तो are Personal Pronouns. Their plural forms are :

Singular	Plural
हांव	आमी
तूं	तुमी
तो	ते

4.2 **Important Observation:**

Many Konkani words that end in ओ (ɔ) have feminine and neuter forms ending respectively in ई and ए. So we have :

Masculine	:	तो
Feminine	:	ती
Neuter	:	तें

तें does not necessarily mean **it**. When it refers to a girl, it means **she**. All the three forms have their plural as shown below:

Singular	Plural
तो	ते
ती	त्यो
तें	तीं

4.3 Konkani has other pronouns too. They are:

हो, तो
जो
कोण
कितें
आपूण

4.4 कोण is an interrogative pronoun. Note the following sentences that you have already read:

तूं कोण?
तो कोण?
हांव राहूल.
तो म्हजो भाव.

Where is the verb?

The Konkani verb (predicate) comes at the end of the sentence. But it is missing in the example at 4.4.

Now read :

तूं कोण (आसा)?
तो कोण (आसा)?
हांव राहूल (आसां).
तो म्हजो भाव (आसा).

In such sentences आसा is not required. It is understood. Whenever we are concerned with the identity of a person, आसा is not used.

Whenever **be** indicates state, condition or existence, आस- is used.

Note these sentences : (state or condition)

तूं कसो आसा?	How are you?
हांव बरो आसां	I am well.
तो खंय आसा?	Where is he?
तो पणजे आसा	He is in Panaji

Read :

नुस्तेकान्नीकडेन नुस्तें आसा.
आंबेकारालागीं आंबे आसात.

In the above sentences we know what नुस्तेकान्न and आंबेकार respectively have. आसा in such sentences means 'have'. Note that आस- means both 'be' and 'have'. Whenever आस- means 'have', the subject takes the suffix कडेन or लागीं. Note also that the subject नुस्तेकान्न and आंबेकार are in their respective oblique forms before taking the suffixes.

Build up the drill :

कोण ?
कोणाकडेन?
घरकाराकडेन.
घरकाराकडेन चावयो आसात.

ocabulary :

हांव	[hãʊ	I]
तूं	[tũ:	you]
तो	[tɔ	he]
ती	[ti:	she]
तें	[tɛ̃	it]
आमी	[ami:	we]
तुमी	[tumi:	you]
ते	[tɛ	they]
त्यो	[tjo	they]
तीं	[ti:	they]
कोण	[koṇ	who]
म्हजो	[mhəjɔ	mine/my]
खंय	[khə̃I	where]
बरो	[bərɔ	well/good]
आवय	[awəI	mother]
बापूय	[bapu:I	father]
भाव	[bha:ʊ	brother]
भयण	[bhəIṇ	sister]
शेजारी	[ʃɛʒari:	neighbour]
इश्ट	[iʃṭ	friend]
आमीय	[ami : j	we too]
तुमीय	[tumi : j	you too]
तेंय	[tɛI	they too]

A Complete the following conversation by using appropriate words in the gaps:

---- कोण?

हांव ----

तो ---- ?

---- म्हजो ----

ती ---- ?

---- म्हजी ----

ती ---- आवय ?

हय, ती ---- आवय.

आनी, हो ---- ?

हो ---- शेजारी.

आनी तो ---- ?

---- म्हजो इश्ट.

B Build up drill.

कोण?

तो कोण?

तो तुजो कोण?

तो भाव.

तो म्हजो भाव.

तो म्हजो आनी तिचो भाव.

ती कोण?

ती भयण.

ती म्हजी भयण.

आनी ही कोण?

ही म्हजी आवय.

ही म्हजी आनी ताची आवय.

5. Read

हो म्हजो भाव.

हो ताचो भाव.

हो आमचो सुणो.

तो तुमचो रेडो.

ती तुमची गाय?

हय, ती आमची गाय.

तो पाडो कोणाचो?

तो पाडो तांचो.

5.1 The words म्हजो, ताचो, आमचो, तुमचो, कोणाचो, तांचो are possessive forms of हांव, तो, आमी, तुमी, कोण, ते respectively. Here is the complete chart.

Possessive forms :

Singular			Plural		
हांव	-	म्हजो	आमी	-	आमचो
तूं	-	तुजो	तुमी	-	तुमचो
तो	-	ताचो	ते	-	तांचो
ती	-	तिचो	त्यो	-	तांचो
तें	-	ताचो	तीं	-	तांचो

कोण - कोणाचो

In the singular, suffix -चो is added to the oblique forms of the pronouns, while suffix -चे is added in the plural. In case of कोण suffix -चो is added to its oblique form कोणा-

All these forms change according to the gender and number of the noun following them.

Note :

Singular

म्हजो गांव	(masculine)
म्हजी बांय	(feminine)
म्हजें झाड	(neuter)

Plural

म्हजे गांव	(masculine)
म्हज्यो बांयो	(feminine)
म्हजीं झाडां	(neuter)

Exercise :

Fill in the blanks in the following :

	Singular	Plural
१.	म्हजो भाव	----- भाव
२.	आमची भूंय	----- भुंयो
३.	ताचें काम	ताचीं -----
४.	----- भयण	म्हज्यो भयणी
५.	तुजो शेजारी	----- शेजारी
६.	म्हजें पुस्तक	--- पुस्तकां
७.	ताचें फेस्त	तांचीं -----
८.	आमचो कालो	----- -----

Vocabulary :

गांव	gãʊ	village
न्हंय	nhə̃I	river
झाड	ʒa:d	tree
मेज	mɛʒ	table
पुस्तक	pustʌk	book
कदेल	kədɛl	chair
शाळा	ʃaḷa:	school
च्या	cja	tea
काफी	kafi:	coffee
सुणें	suṇɛ̃	dog
रेडो	rɛdɔ	buffalo
म्हस	mhəs	she buffalo
पाडो	padɔ	ox
गाय	gaI	cow
इगर्ज	Igərʒ	church
देवूळ	dewu:ḷ	temple
फेस्त	fɛst	feast
जात्रा	ʒatra:	zatra
आनी	ani :	and

Exercise :

A. Complete the following by filling up the gaps with possessive forms of the pronouns given in brackets.

ती	-----	गाय	(हांव)
ही	-----	म्हस	(तो)
तो	-----	पाडो	(आमी)
तो	-----	रेडो	(ते)
ही	-----	इगर्ज	(आमी)
तें	-----	देवूळ	(तुमी)

B. Complete the following conversation :

तें	-----	वासरूं?	(कोण)
तें	-----	वासरूं.	(आमी)
हें	-----	पॅन ?	(कोण)
हें	-----	पॅन.	(तो)
हें	----	पॅन.	(ती)
ही	-----	शाळा?	(कोण)
ही	-----	शाळा.	(ते)
आनी	-----	शाळा?	(तुमी)
ती	-----	शाळा.	(आमी)

ild up drill :

पाडो.

म्हजो पाडो.

हो म्हजो पाडो.

तो तुजो पाडो.

तो म्हजो पाडो.

रेडो.

तुजो रेडो.

हो तुजो रेडो.

तो तुजो रेडो.

हो म्हजो पाडो आनी तो तुजो रेडो.

फेस्त.

आमचें फेस्त.

जात्रा.

तुमची जात्रा.

आमचें फेस्त आनी तुमची जात्रा.

6. Read

ह्या कोंब्याचो धनी कोण?
ह्या कोंब्याचो धनी हांव.

आनी ते बोकडेचो धनी कोण?
ते बोकडेचो धनी म्हजो भाव.

आनी त्या सुण्याचो पात्रांव कोण?
त्या सुण्याचो पात्रांव म्हजो शेजारी.

6.1 Note the words : कोंब्याचो, बोकडेचो, सुण्याचो. They are possessive forms of कोंबो, बोकडी, सुणें respectively.

Suffix -चो is added to the oblique forms of nouns, in order to have the possessive forms in the genitive case :

Note the oblique forms :

Noun	Oblique form
कोंबो	कोंब्या -
बोकडी	बोकडे -
सुणें	सुण्या -

6.2 It is important to know how the oblique form of nouns is formed in the three genders :
You know that generally nouns in Konkani that end in ओ (ɔ) are masculine and those that end in एं (ẽ) are neuter.

Observe the oblique form of such nouns :

Noun	Oblique form	Suffix
कोंबो (m.)	कोंब्या -	- चो
सुणें (n.)	व्हड्या -	- चो

In both these cases the oblique form ends in या while डो and डें have changed to half ड.

Masculine and neuter nouns follow exactly the same pattern while changing to their oblique forms.

6.3 The feminine nouns end generally in ई. Note its oblique form :

Noun	Oblique form
बोकडी (f.)	बोकडे -

Some more examples :

Masculine Nouns :

घोडो	घोड्या -
रेडो	रेड्या -
कावळो	कावळ्या -
पोलो	पोल्या -
दोळो	दोळ्या -

Neuter Nouns :

तळें	तळ्या	-
नुस्तें	नुस्त्या	-
पिसोळें	पिसोळ्या	-
खळें	खळ्या	-
केळें	केळ्या	-

Feminine Nouns :

तकली	तकले	-
पिपरी	पिपरे	-
बावली	बावले	-
सावळी	सावळे	-
मायटी	मायटे	-

6.5 Oblique of nouns other than those ending in ओ (ɔ), ई (i:) and एं (ɛ̃).

(i) Masculine nouns ending in अ and आ change to आ.

(a)	गांव	गांवा	-
	पणस	पणसा	-
	बाजार	बाजारा	-
	पाट	पाटा	-
	नाल्ल	नाल्ला	-
(b)	मामा	मामा	-
	काका	काका	-
	राजा	राजा	-
	दरया	दरया	-

(ii) Neuter nouns ending in अ change to आ.

फळा	फळा -
फूल	फुला -
घर	घरा -
पाश्ट	पाश्टा -
दार	दारा -
जनेल	जनेला -

(iii) Some feminine nouns ending in अ change to ई.

रात	राती -
पाल	पाली -
वात	वाती -
कात	काती -

Observations:

(i) Two-letter feminine nouns ending in ई take ये while ई becomes अ.

तळी	तळये -
खळी	खळये -
चानी	चानये -
राणी	राणये -
गाडी	गाडये -

(ii) Some feminine nouns, especially those having a diphthong with two or three letters ending in अ change to ए in the oblique form:

बायल	बायले -
संवय	संवये -
कादय	कादये -
न्हंय	न्हंये -
वंय	वंये -
बांय	बांये -

6.6 The pronouns हो and तो also suffer change when the nouns they precede are in oblique form.

हो	-	ह्या	तो	-	त्या
ही	-	हे (he)	तो	-	ते (te)
हें	-	ह्या	तें	-	त्या

Vocabulary :

धनी	dhəni:	owner
पात्रांव	patrãʊ	owner
पोलो	pɔlɔ	cheek
नुस्तें	nustɛ̃	fish
पाश्त	paʃṭ	roof
दार	da:r	door
खळी	khəḷi:	ditch
गाडी	gadi:	car
पिपरी	pipri:	cucumber

सावळी	saʊ ḷi:	shadow
बाजार	baʒar	bazar
मामा	mama:	uncle (m)
राजा	raja:	king
रात	ra:t	night
वात	wa:t	wick
बायल	baIl	woman
कादय	kaðəI	prison
वंय	wə̃I	fence
बोकडी	bokdi:	goat
कावळो	kaʊ ḷɔ	crow
दोळो	dɔḷɔ	eye
खळें	khʌḷɛ̃	yard
जनेल	ʒʌnɛl	window
तळी	təḷi:	tank
राणी	raṇi:	queen
तकली	tɔkli:	head
बावली	baʊli:	doll
मायटी	malṭi:	bowl (earthen)
पाट	pa:ṭ	flat stool
काका	kaka:	uncle (p)
दरया	dərja:	sea
पाल	pa:l	lizard
कात	ka:t	skin
संवय	s ə̃w əI	habit

न्हंय	nhə̃I	river
बांय	bãI	well

Exercise :

1. Build up drill :

पसरो
म्हजो पसरो
हो म्हजो पसरो

पसरो
हो पसरो
भावाचो पसरो
म्हज्या भावाचो पसरो
हो म्हज्या भावाचो पसरो

सायकल
म्हजी सायकल
ही म्हजी सायकल

सायकल
ही सायकल
भावाची सायकल
म्हज्या भावाची सायकल
ही म्हज्या भावाची सायकल

फूल

भयणीचें फूल

म्हजे भयणीचें फूल

हें म्हजे भयणीचें फूल

नाल्ल

नाल्लाची कातली

ह्या नाल्लाची कातली गोड

म्हज्या माडाच्या ह्या नाल्लाची कातली गोड

Fill up the gaps by using appropriate forms of possessive pronouns from those given in the brackets.

----- घर (हांव)

----- घराचीं जनेलां (हांव)

----- तळें (आमी)

----- तळ्याचें उदक (आमी)

----- बांय (ते)

----- बांयचें उदक (ते)

----- गाय (तूं)

----- गायचें दूद (तूं)

----- दरया (आमी)

----- दरयाचो गाज (आमी)

B Add suffix -चो or its form. Use the appropriate form from those in the brackets and complete the sentences

----- सोबीतकाय (घर)

----- दीस (बाजार)

----- गाडी (रामा)

----- न्हंय (कोलवाळ)

----- कडी (नुस्तें)

----- भाजी (भेंडो)

C Complete the following sentences by filling up the gaps. Use the correct forms of words shown in the brackets

----- घराचो धनी कोण? (तें)

----- घराचो धनी पेंद्रूबाब. (तें)

----- ----- दूद दाट (हे, गाय)

----- दुदफेणे करतात. (दूद)

7. Read :

1. आमी घरांत रावतात
   हांयसां तळ्यांत पेंवतात
   व्हडीं न्हंयेंत भोंवतात.

2. कावळे झाडाचेर बसतात.
   रेंदेर माडाचेर चडटात.
   शेड्डो वंयेचेर चडटा.

.1 Note the words :

1. घरांत, तळ्यांत, न्हंयेंत
2. झाडाचेर, माडाचेर, वंयेचेर

They are formed by adding to the oblique form of nouns, suffixes - आंत and -चेर respectively.

1. The suffix -आंत, -ईंत, -एंत suggest in.
2. The suffix -चेर suggests on.

Both the suffixes suggest place. We ask the question by using खंय to find it out.

Read now :

1. आमी खंय रावतात?
   आमी घरांत रावतात.

   हांयसां खंय पेंवतात?
   हांयसां तळ्यांत पेंवतात.

   व्हडीं खंय भोंवतात?
   व्हडीं न्हंयेंत भोंवतात.

2. कावळे खंय बसतात?
   कावळे घराचेर बसतात.

   रेंदेर खंय चडटात?
   रेंदेर माडाचेर चडटात.

   शेड्डो खंय चडटा?
   शेड्डो वंयेचेर चडटा.

Observations :

1. In case of suffix -आंत we may ask the question कित्यांत ? In the same way in case of suffix -चेर we may ask the question कित्याचेर?
2. The suffix -चेर is many times substituted by the suffix -र. Examples : झाडार, माडार, वंयेर.

Vocabulary :

शार	sa:r	city
रान	ra:n	woods / forest
खोंप	khõp	hut
भाट	bha:ṭ	land
सरी	səri:	wire
आंगण	aŋgəṇ	yard
साल	sa:l	drawing room
पडवी	pədwi:	verandah

Build up drill :

रावतां

घरांत

हांव घरांत रावतां.

हांव म्हज्या घरांत रावतां.

खोंप

खोंपींत

खोंपींत रावता.

तो खोंपींत रावता.

तो ताचे खोंपींत रावता.

बसतात

साल

सालांत

सालांत बसतात.

आमी सालांत बसतात.

आमी आमच्या सालांत बसतात.

आमी आमच्या सालांत सोफार बसतात.

खेळटात

आंगण

आंगणांत

आंगणांत खेळटात.

भुरगीं आंगणांत खेळटात.

आमचीं भुरगीं आंगणांत खेळटात.

झाड

झाडाचेर नाचता

चानी झाडाचेर नाचता.

चानी आमच्या झाडाचेर नाचता.

चानयो आमच्या झाडाचेर नाचतात.

तळें

तळ्यांत

हांयसां पेंवतात.

हांयसां तळ्यांत पेंवतात.

शेजाऱ्याचीं हांयसां तळ्यांत पेंवतात.

म्हज्या शेजाऱ्याचीं हांयसां तळ्यांत पेंवतात.

2. Rewrite the following by filling up the gaps by using the correct form of the words given in the brackets.

a. तूं खंय रावता?

हांव ---- रावतां. (घर)

हांव ---- रावतां. (शार)

हांव ---- रावतां. (गांव)

b. तो खंय रावता?

तो ---- रावता. (खोंप)

तो ---- रावता. (रान)

तो ---- रावता. (भाट)

c. कावळो खंय आसा?

कावळो ---- आसा. (घर)

कावळो ---- आसा. (माड)

कावळो ---- आसा. (खांदी)

कावळो ---- आसा. (तेंगशी)

d. भुरगो खंय खेळटा?

भुरगो ---- खेळटा. (मळ)

भुरगो ---- खेळटा. (आंगण)

भुरगो ---- खेळटा. (पोरसूं)

भुरगो ---- खेळटा. (पडवी)

8. **Read**

(i) भुरगो आंबो खाता.
माजर नुस्तें खाता.
भयण पुस्तक वाचता.
रेंदेर सूर काडटा.

(ii) तांचो भुरगो आमचो आंबो खाता.
आमचें माजर तांचें नुस्तें खाता.
म्हजी भयण तिचें पुस्तक वाचता.
आमचो रेंदेर माडाची सूर काडटा.

8.1 Note the examples at (i) :
In Konkani the object always precedes the verb and the sentence structure that we have is

S x O x V

Note the examples at (ii) :

The possessive always precedes the noun (pronoun). If it functions as the subject, the possessive precedes the subject and if it functions as the object, the possessive naturally precedes the object.

Thus, in examples at (ii), we have :

Subject	Object
तांचो भुरगो	आमचो आंबो
आमचें माजर	तांचें नुस्तें
म्हजी भयण	तिचें पुस्तक
आमचो रेंदेर	माडाची सूर

Vocabulary :

कीड	ki:d	worm
कोंबो	kɔ̃bɔ	cock
कोंबी	kõbi:	hen
वोट्ट	vɔṭṭ	fence
सांग	sang	tell
गोरूं	gorũ:	cattle
बांद-	banð	tie
कावळो	kaʊḷɔ	crow
तोंच-	tõc	peck
आजो	aʒɔ	grandfather
काणी	kaṇi:	story
राखणो	rakhṇɔ	cowherd
गंवडो	gə̃ʊdɔ	mason

Build up drill :

घर
गंवडो
म्हजें घर.
गंवडो म्हजें घर बांदता.
मोरजेचो गंवडो म्हजें घर बांदता.

गोरूं
राखणो
आमचें गोरूं.
राखणो गोरूं राखता.
राखणो आमचें गोरूं राखता.

भुरगीं
पडवी
शेजाऱ्याचीं भुरगीं.
शेजाऱ्याचीं भुरगीं खेळटात.
पडवेर शेजाऱ्याचीं भुरगीं खेळटात.
आमचे पडवेर शेजाऱ्याचीं भुरगीं खेळटात.

माड
नाल्ल
माडाचे नाल्ल
शेजाऱ्याच्या माडाचे नाल्ल
हे आमच्या शेजाऱ्याच्या माडाचे नाल्ल.

2. Rewrite the following by filling up the gaps. Use the correct form of the words given in the brackets.

---- कोंबी किडी खाता. (आमचो)

---- कोंबी किडी खाता. (तांचो)

कावळो ---- आंबो तोंचता. (आमचो)

कावळो ---- आंबो तोंचता. (तुमचो)

---- बाबू मोटार चलयता. (शेजारी)

---- बाबू ---- मोटार चलयता. (आपूण)

आजी काणी सांगता.

---- आजी काणी सांगता. (म्हजो)

---- आजी ---- काणी सांगता. (कावळो)

राखणो गोरवां राखता.

---- राखणो गोरवां राखता. (आमचो)

---- राखणो ---- गोरवां राखता. (लोक)

गंवडे घरां बांदतात.

गंवडे ---- घरां बांदतात. (आमचो)

गंवडे ---- आनी ---- घरां बांदतात. (आमचो) (तुमचो)

नामू दूद हाडटा.

नामू ---- दूद हाडटा? (म्हस)

नामू ---- ---- दूद हाडटा. (तुजो) (म्हस)

Read

(i) a. आमचें ल्हान घर.

तांचें व्हड घर.

b. आमचीं ल्हान घरां.

तांचीं व्हड घरां.

(ii) a. शाणो भुरगो सगल्यांक आवडटा.

शाणे भुरगे सगल्यांक आवडटात.

b. काळो रेडो मळार चरता.

काळे रेडे मळार चरतात.

9.1 In Konkani the adjective generally precedes the noun. Konkani has two kinds of adjectives as far as their ending is concerned.

(i) Those which end in अ (ə) as you see in examples at (i) above.

(ii) Those which end in ओ (ɔ) as you see in examples at (ii) above.

9.2 Adjectives ending in अ are invariable while those ending in ओ are variable. They vary according to the gender and number of the noun (pronoun) they qualify.

Examples :

Gender

धवो पाडो	(m.)	मोटो कोंवेंत	(m.)
धवी गाय	(f.)	मोटी इगर्ज	(f.)
धवें बकें	(n.)	मोटें कपेल	(n.)

Number

Singular	Plural	
धवो पाडो	धवे पाडे	(m.)
धवी गाय	धव्यो गायो	(f.)
धवें बकें	धवीं बकीं	(n.)

Singular	Plural
मोटो कोवेंत	मोटे कोवेंत
मोटी इगर्ज	मोट्यो इगर्जो
मोटें कपेल	मोटीं कपेलां

Read

(i) आमच्या ल्हान घरांत आमी धादोसकायेन रावतात.
तांच्या व्हड घरांत तीं धादोसकायेन रावतात.

(ii) आमच्या धव्या पाड्याचीं शिंगां लांब.
तांचे काळे गायेचीं शिंगां मोटवीं.

9.3 The examples at (ii) show that the adjectives धवो and काळी are in their respective oblique forms, viz, धव्या and काळे, while those at (i) have remained in their original form even though the nouns which they qualify are in their oblique forms.

9.4 Whenever nouns are in their oblique forms, adjectives that qualify them and end in ओ (ɔ) have necessarily to be in their oblique form exactly following the rules by which the nouns ending in ओ (ɔ), ई (i:) and एं (ɛ̃) are formed. Thus we have :

	Adjective	Oblique form
(i)	काळो	काळ्या
	काळी	काळे
	काळें	काळ्या
(ii)	मोटो	मोट्या
	मोटी	मोटे
	मोटें	मोट्या

Examples :

	Singular	Plural
a.	मोटो रेडो	मोटे रेडे
	मोट्या रेड्या-	मोट्या रेड्यां-

Vocabulary :

ल्हान	lha:n	small
व्हड	vəd	big
शाणो	ʃaṇɔ	clever
सगले	sʌgḷɛ	all
आवड-	awʌd	like
काळो	kaḷɔ	black
चर-	cʌr	graze
धवो	ðhʌwɔ	white
बकें	bʌkɛ̃	crane
कोवेंत	kɔ̃wɛ̃t	convent
मोटो	mɔṭɔ	big
इगर्ज	Igərj	church
कपेल	kʌpɛl	chapel
धादोसकाय	ðhadoskaI	contentment
शींग	ʃi:ŋg	horn
लांब	lãb	long
मोटवो	moṭwɔ	short
दाट	ða:ṭ	thick
वाग	wa:g	tiger
सोंसो	sɔ̃sɔ	hare
लोक	lok	people
मीस	mi:s	mass
वतात	wʌta:t	go
अटंगें रान	ʌṭŋgɛ̃ ra:n	thick jungle

काळखी	kaḷkhi:	dark
चलप	cʌlʌp	to walk
कठीण	kəṭhi:ṇ	difficult
वावर	waʊr	work
काम	ka:m	work
दि-	ðI	give
सोबीत	sobi:t	beautiful, nice
रोय़-	roI	plant
रंगयाळें	rʌŋgjaḷɛ̃	colourful
गोड	god	sweet
पिको	pIkɔ	ripe
वास	wa:s	smell
घरभर	ghʌrbhʌr	throughout the house
निळें	nIḷɛ̃	blue
सुंदर	sundɜ:r	beautiful
पांखरूं	pãkhrũ:	bird (small)
उड	ud	fly
वळ	wɜ:ḷ	line
एक	ek	one
मळब	mʌḷʌb	sky
तरणाटो	tərṇaṭɔ	young
भोंव-	bhɔ̃ʊ	roam
मस्ती	məsti:	mischief
चड	cəd	much

Exercise:

A. Build up drill :

रान

दाट रान

दाट रानांत वाग

दाट रानांत वाग रावतात.

दाट रानांत वाग, कोले आनी सोंशे रावतात.

इगर्ज

मोटी इगर्ज

मोटे इगर्जेंत

मोटे इगर्जेंत लोक वतात.

मोटे इगर्जेंत लोक मिसाक वतात.

रान

रात

अटंगें रान

काळखी रात

काळखे रातचें चलप कठीण.

काळखे रातचें अटंग्या रानांत चलप कठीण.

शेत

भाट

मोटें शेत

ल्हान भाट

मोट्या शेतांत लोक वावुरतात.

ल्हान भाटांत थोडे लोक वावुरतात.

मोट्या शेतांत खूब लोकांक काम दितात.

ल्हान भाटांत थोड्या लोकांक काम दितात.

Complete the following sentences by using the adjective in the oblique form as and when needed:

ल्हान घर

हांव ---- घरांत रावतां.

मोटें घर

तो ---- घरांत रावता.

सोबीत फूल

हांवें ---- फुलांचीं झाडां रोयल्यांत.

रंगयाळें फूल

तिणें ---- फुलांचीं झाडां रोयल्यांत.

गोड आंबो

तो ---- आंबो खाता.

पिको पणस

आवय ---- पणस फोडटा.

---- पणसाचो वास घरभर जाता.

निळें मळब

---- मळब सुंदर दिसता.

---- मळबांत पांखरां उडटात.

धवें बकें

---- बकीं एके वळींत वतात.

---- मळबांत ---- बक्यांची रांक सुंदर दिसता.

तरणाटो भुरगो

---- भुरगे भोंवतात.

---- भुरग्यांची मस्ती चड.

10. Read

(i) घरांत भुरगो आसा.
घरांत भुरगो ना.

(ii) गोठ्यांत गाय आसा.
गोठ्यांत गाय ना.

(iii) घोंटेरांत सवणें आसा.
घोंटेरांत सवणें ना.

10.1 The second sentence in each of the three p
of examples is a negative sentence.

The sentences, in fact, should have been

(i) घरांत भुरगो ना (आसा).

(ii) गोठ्यांत गाय ना (आसा).

(iii) घोंटेरांत सवणें ना (आसा).

In Konkani, however, in such negative senter
आसा is not used. ना, though may seem to b
adverb of negation, functions as a finite ve

10.2 The plural form of ना is नात.

(i) घरांत भुरगे नात.

(ii) गोठ्यांत गायो नात.

(iii) घोंटेरांत सवणीं नात.

10.3 In case of other verbs -ता, -तात are removed and in their place -ना, -नात are added to form singular negative and plural negative, respectively.

Examples :

(i) a. भुरगो शाळेंत शिकता.
भुरगो शाळेंत शिकना.

b. भुरगे शाळेंत शिकतात.
भुरगे शाळेंत शिकनात.

(ii) a. हांव कोंकणी शिकतां.
हांव कोंकणी शिकना.

b. आमी कोंकणी शिकतात.
आमी कोंकणी शिकनात.

(iii) a. भुरगो मळार खेळटा.
भुरगो मळार खेळना.

b. भुरगे मळार खेळटात.
भुरगे मळार खेळनात.

Vocabulary:

गोठो	gɔṭhɔ	cowshed
घोंटेर	ghõter	nest
फुल-	ful	blossom
पिक-	pIk	ripen
भोंक-	bhɔ̃k	bark
चिंवचिंव-	cĩwcĩw	chirp
चर-	cʌr	graze
कर-	kər	do
खबरांपत्र	khəbrãpətr	newspaper
गुंथ-	gũth	string
उदक	udɜ:k	water
काड-	kad	draw
भात	bha:t	paddy
हाड-	had	bring

Excercise :

Complete the following pairs of sentences by using the correct negative verbal form of the concerned verbs.

A. तो धांवता. — तुमी खेळटात?

तो ---- — तुमी ---- ?

आमी हांसतात. — तीं नाचतात.

आमी ---- — तीं ----.

ते रावतात. — हांव वाचतां.

ते ----. — हांव ----.

B. फुलां फुलतात. — फळां पिकतात.

फुलां ---- — फळां ----

सवणीं उडटात. — सवणीं चिंवचिंवतात.

सवणीं ---- — सवणीं ----

सुणें भोंकता. — गाय चरता.

सुणें ---- — गाय -----.

C. तो काम करता. — तो खबरांपत्र वाचता.

तो काम ----. — तो खबरांपत्र ----.

तो फुलां गुंथथा. — ती नुस्तें विकता.

तो फुलां ----. — ती नुस्तें ----.

त्यो उदक काडटात. — तीं भात हाडटात.

त्यो उदक ----. — तीं भात ----.

11. A Read

तो दादलो हांसतालो.

ती बायल हांसताली.

तांचें भुरगें हांसतालें.

11.1 Note the verb: हांसतालो. It is in the Pas Continuous Tense. It is very easy to understan how it is formed: the suffix -तालो is added t the root हांस-.

In Konkani this tense is widely used. See th following:

करतालो	(कर- -तालो)
मागतालो	(माग- -तालो)
पावतालो	(पाव- -तालो)

11.2 The forms हांसताली and हांसतालें, are feminin and neuter respectively. Since the verb agree with the subject its form is masculine, feminin or neuter accordingly. The same happens in th case of number. See the following examples :

भुरगे मस्ती करताले

मुयो साकरीचे कण व्हरताल्यो.

शेतां वाऱ्यार धोलतालीं.

Singular	Plural
हांसतालो	हांसताले
हांसताली	हांसताल्यो
हांसतालें	हांसतालीं

B Read

तो बाजारांत भोंवतलो.

ती वेळेर भोंवतली.

तें पोरसांत भोंवतलें.

11.3 Note the verb: भोंवतलो. It is in the Future Tense. Also note how the tense is formed: the suffix -तलो is added to the root हांस-.

See the following :

खातलो	खा-	-तलो
रावतलो	राव-	-तलो
बसतलो	बस-	-तलो
पडटलो	पड-	- टलो

11.4 The verb agrees with the subject. As such it has feminine and neuter forms, both in singular and plural.

Singular	Plural
भोंवतलो	भोंवतले
भोंवतली	भोंवतल्यो
भोंवतलें	भोंवतलीं

Vocabulary:

दादलो	dadlɔ	man
बायल	baIl	woman/lady
माग-	mag	ask
पाव-	paʊ	reach
मूय	mu:j	ant
साकर	sakər	sugar
कण	kəṇ	speck
व्हर-	vər	carry
वारो	warɔ	wind
धोल-	ðhɔl	sway
बाजार	baʒa:r	bazar
भोंव	bhɔ̃ʊ	roam
वेळ	vɛḷ	beach
भुरगेपण	bhurgɛpʌṇ	childhood
आजी	adʒi :	grandmother
खूब	khu:b	much/many
थोडो	θɔdɔ	less
जोड-	ʒod	earn
सोंपो	sɔ̃pɔ	easy
माय	MaI	May
म्हयनो	mhəInɔ	month
पुरुमेंत	purumẽt	provision
तेंप	tẽp	time
धादोसभरीत	dhadosbhəri:t	contented

गीम	gi:m	summer
अभ्यास	əbhja:s	study
शेतकामती	ʃɛtkamti:	farmer
जोत धर-	ʒɔt dhʌr-	plough
गीत	gi:t	song
तेन्ना	tɛnna	then
साळकां	salkã:	lilies
पाकळ्यो	paklio	petals
फांतोड	fãtod	dawn
मळब	məlʒ:b	sky
सवणीं	səʊnĩ:	birds

Exercises :

A. Complete the following sentences by using the appropriate forms in the Past Continuous Tense of the roots given in the brackets.

आमच्या भुरगेपणांत आजी काणयो ---- (सांग-)

आदीं लोक खूब थोडे दुडू --- (जोड-)

गोंयांत घरांनी सोंपे ---- (आस-)

मायाच्या म्हयन्यांत लोक पुरुमेंत ---- (कर-)

आमी ल्हान आसतना खूब आंबे ---- (खा-)

धादोसभरीत ---- (आस-) (जिये-)

गिमांत लोक आंगणांत ---- (न्हिद-)

B. Complete the following sentences by using the appropriate forms in the Future Tense of the roots given in the brackets.

म्हजी आवय, अभ्यास करिना जाल्यार ---- (उलय-)

आमचीं भुरगीं ---- आनी व्हड ---- (शिक-) (जा-)

म्हजो मामा आंबे ---- (धाड-)

आतां शेतकामती शेतांनी जोतां---- (धर-)

कोण कोण हें गीत ----? (आयक-)

दीस ---- तेन्ना साळकां आपणाल्यो पाकळ्यो ---- (जा-) (फुलय-)

फांतोड जाली म्हणटकच मळबांत सवणीं ---- (उड-)

12. A Read

a) तो मुंबय रावतालो.
ताचो भाव मुंबय रावनासलो.

b) म्हजी आवय हांगा रावताली.
ताची आवय हांगा रावनासली.

c) तांचें भुरगें बोर्डिंगांत रावतालें.
तुमचें भुरगें बोर्डिंगांत रावनासलें.

12.1 The second sentence in each of the pairs is a negative sentence. All the sentences are in the Past Continuous Tense. You can, therefore, easily find out how a Konkani sentence in this tense is written in the negative.

It is enough to add - नासलो to the root.

Thus, we have :

रावनासलो	राव-	-नासलो
रावनासली	राव-	-नासली
रावनासलें	राव-	-नासलें
देंवनासलो	देंव-	-नासलो
नाचनासलो	नाच-	-नासलो
पडनासलो	पड-	-नासलो
हालनासलो	हाल-	-नासलो
धोलनासलो	धोल-	-नासलो
उबनासलो	उब-	-नासलो
खेळनासलो	खेळ-	-नासलो
उलयनासलो	उलय-	-नासलो

B Read

a) तो गोंयांत रावतलो.
हो गोंयांत रावचोना.

b) ती खबरो सांगतली.
ती खबरो सांगचिना.

c) तें फुलां वेंचतलें.
हें फुलां वेंचचेंना.

12.1 These pairs of sentences are in the Future Tens
The second sentence in each pair is negative.
is easy to understand how it is formed.

The suffix -चो is added to the root and then -न

Thus we have :

रावचोना	राव-	-चो	-ना
सांगचिना	सांग-	-चि	-ना
वेंचचेंना	वेंच-	-चें	-ना

12.3 Note the following examples :

हे गोंयांत रावचेनात.
त्यो खबरो सांगच्योनात.
हीं फुलां वेंचचिंनात.

Since in the Future Tense the verb agrees wi
the subject in gender and number, we add to tl
root the respective forms of -चो and then -न
in case of plural.

12.3 Note the following examples :

a)	करचोना	करचेनात
	वचचोना	वचचेनात
b)	थांबचिना	थांबच्योनात
	रांदचिना	रांदच्योनात
c)	खावचेंना	खावचिंनात
	मारचेंना	मारचिंनात

cabulary :

हांगा	hãŋga	here
बोर्डींग	bordiŋg	boarding
उब-	ub	fly
उलय-	uləI	speak
वेंच-	wẽc	glean
खबरी	khəbri:	news
रांद-	ranð	cook
मार-	mar	beat
पूण	pu:ṇ	but
जैतिवंत	ʒəitiwənt	victorious
बगर	bʌgʌr	without
वयर	wəIr	up, on
वाटेर	waṭer	on the way
जल्मदीस	ʒəlmdi:s	birthday
तीनसांज	ti:nsãʒ	dusk
राखणो	rakhṇɔ	cowherd
कर्तूब	kʌrtu:b	action, deed

Exercise :

A. Build up Drill :

रावतालो

रावनासलो

हांव रावतालों पूण तो रावनासलो.

हांसताली

हांसनासली

ती हांसताली पूण ही हांसनासली.

शिकतालें

शिकनासलें

तें शिकतालें आनी हें शिकनासलें.

रावतले

रावचेनात

आमी खुशालभरीत रावतले.

आमी जैतिवंत जालेबगर रावचेनात.

चडटले

चडचेनात

भुरगे वयर चडटले.

जाणटे वयर चडचेनात.

म्हणटलीं

म्हणचिंनात

तीं गितां म्हणटलीं.

हीं गितां म्हणचिंनात.

3. Use the correct negative form of the verbs in the brackets and rewrite the following sentences :

आंगणभर फुलां पडटालीं. (पड-)

आपणाल्या जल्मदिसा तो आमकां आपयतलो. (आपय-)

तीनसांजचे राखणे गोरवांक हाडटले. (हाड-)

शिकलो काय ना हें आवय विचारतली. (विचार-)

भायल्या गांवांनी रावलो आनी कोंकणी विसरलो? (विसर-)

तांच्या कर्तुबांक लागून लोक तांकां मानताले. (मान-)

If the subject is a pronoun, it too, like the subject, is in its instrumental case. However, its forms are not as regular as in the case of nouns.

They are :

Pronoun and its instrumental case

1.	हांव	हांवें	आमी	आमी
	तूं	तुवें	तुमी	तुमी
	तो	ताणें	ते	तांणी
	ती	तिणें	त्यो	तांणी
	तें	ताणें	तीं	तांणी
2.	हो	हाणें	हे	हांणी
	ही	हिणें	हे	हांणी
	हें	हाणें	हीं	हांणी

3.	जो	जाणें	जे	जांणी
	जी	जिणें	ज्यो	जांणी
	जें	जाणें	जीं	जांणी
4.	कोण	कोणें		
5.	आपूण	आपणें		

Examples :

1. हांवें आज खूब काम केलें.
   तुवें आज खूब खालें.
   आमी भुरगेपणांत खूब मस्ती केल्ली.
2. हांणी दुड्डू जोडले आनी घरां बांदलीं.
3. जाणें जल्म दिलो ताचें बरें मागचें.
4. कोणें तुका काळें म्हळें?
5. आपणें सदांच निर्मळ आसचें.

13. **Read**

a) म्हज्या भावान हें पुस्तक वाचलां.
म्हजे आवयन हें पुस्तक वाचलां.
आमी सगल्यांनी हें पुस्तक वाचलां.

b) म्हज्या बापायन घराक रंग काडला.
म्हजे भयणीन घराक रंग काडला.

c) म्हज्या भावान म्हाका एक घडयाळ दिल्या.
म्हजे भयणीन म्हाका एक घडयाळ दिल्या.

Read

आवयच्यान वावर जायना.
भुरग्याच्यान वावर जाता.

Note the subjects आवयच्यान, भुरग्याच्यान. These forms are respectively of आवय, भुरगो. Note their formation

आवय → आवयचो → आवयच्यान

भुरगो → भुरग्याचो → भुरग्याच्यान

You will notice that the original subjects आवय, भुरगो changed into their respective possessive case and then into the instrumental case.

More examples of nouns as subjects in such forms :

कावळो → कावळ्याचो → कावळ्याच्यान
वाग → वागाचो → वागाच्यान
राजा → राजाचो → राजाच्यान

कोंबी	→	कोंबयेचो	→	कोंबयेच्यान
पाल	→	पालीचो	→	पालीच्यान
सवणें	→	सवण्याचो	→	सवण्याच्यान
गोरूं	→	गोरवाचो	→	गोरवाच्यान

Examples of pronouns in such forms :

हांव	→	म्हजें	→	म्हज्यान
आमी	→	आमचें	→	आमच्यांनी
तूं	→	तुजें	→	तुज्यान
तुमी	→	तुमचें	→	तुमच्यांनी
तो	→	ताचें	→	ताच्यान
ते	→	तांचें	→	तांच्यांनी
ती	→	तिचें	→	तिच्यान
त्यो	→	तांचें	→	तांच्यांनी
तें	→	ताचें	→	ताच्यान
तीं	→	तांचें	→	तांच्यांनी
हो	→	हाचें	→	हाच्यान
हे	→	हाचें	→	हाच्यान
ही	→	हिचें	→	हिच्यान
ह्यो	→	हांचें	→	हांच्यांनी
हें	→	हाचें	→	हाच्यान
हीं	→	हांचें	→	हांच्यांनी
जो	→	जाचें	→	जाच्यान
जे	→	जांचें	→	जाच्यांनी
जी	→	जिचें	→	जिच्यान
ज्यो	→	जांचें	→	जांच्यांनी

जें	→	जाचें	→	जाच्यान
जीं	→	जांचें	→	जांच्यांनी
कोण	→	कोणाचें	→	कोणाच्यान

Build up drill :

वाग
वागाच्यान
वागाच्यान रानांत रावं येता.
शेतकार
शेतकाराच्यान
शेतकाराच्यान शेत रोवं येता.
पाडो
पाड्याच्यान
पाड्याच्यान गाडो ओडूं नजो.
आमी
आमच्यांनी
आमच्यांनी कोंकणीचो वावर करूं येता.
तुमी
तुमच्यांनी भुरग्यांक शिकोवंक जाता.
तो
ताच्यान
ताच्यान शिकून व्हड जावं येता.

13.1 In these examples the verb agrees with the obj
and the subject is not in the nominative case
is in the instrumental case. You will find out t
irrespective of the gender and the number
the subject, the verb agrees with the object
gender and number.

This happens only when the verb is transiti
and in the following three tenses :

1. Present Perfect
2. Simple Past
3. Past Perfect

In all the other tenses the verb agrees with t
subject.

The verb forms in the above three tenses a
very easy to understand.

1. *Present Perfect*

वाचला

Root	Suffix	Verb Form
वाच-	-ला	वाचला

म्हज्या भावान तो लेख वाचला.

म्हज्या भावान ती काणी वाचल्या.

म्हज्या भावान तें दिसाळें वाचलां.

Masculine - वाचला

Feminine - वाचल्या

Neuter - वाचलां

Accordingly, the suffixes in singular will be:

-ला for masculine

-ल्या for feminine

-लां for neuter

They have their respective plural forms.
Note these examples :

म्हज्या भावान ते लेख वाचल्यात.

म्हज्या भावान त्यो काणयो वाचल्यात.

म्हज्या भावान तीं दिसाळीं वाचल्यांत.

The verb in all the three genders end in ल्यात though in neuter it takes a dot over it called अनुस्वार (ənuswa:r). In fact, in Konkani all forms in neuter gender do take a dot on them if they end in other than अ (ə) sound.

2. *Simple Past*

वाचलो

Root	Suffix	Verb Form
वाच-	-लो	वाचलो

म्हज्या भावान तो लेख वाचलो.

म्हज्या भावान ती काणी वाचली.

म्हज्या भावान तें दिसाळें वाचलें.

Masculine	-	वाचलो
Feminine	-	वाचली
Neuter	-	वाचलें

As we have already seen, the suffix -लो has its other forms both in gender and number.

3. *Past Perfect*

वाचिल्लो

Root	Stem	Suffix	Verb Form
वाच-	वाचि-	-ल्लो	वाचिल्लो

म्हज्या भावान तो लेख वाचिल्लो.

म्हज्या भावान ती काणी वाचिल्ली.

म्हज्या भावान तें दिसाळें वाचिल्लें.

Observe: The stem is formed by adding -इ to the root and then the suffix -ल्लो.

Root	Stem
वाच-	वाचि-
खेळ-	खेळि-
काड-	काडि-
मार-	मारि-
लाग-	लागि-

13.2 In the three tenses discussed earlier the verb agrees with the object and the subject is in the instrumental case. This case is formed by adding -न in the singular and -नी in the plural to the oblique form of the noun.

Examples :

a) म्हज्या भावान पॅन हाडलां.
म्हजे भयणीन साडी घेतल्या.
म्हज्या माजरान हुंदीर धरून हाडला.

b) म्हज्या भावांनी भाटां घेतल्यांत.
म्हज्या भयणींनी साडयो घेतल्यात.
म्हज्या भावंडांनी खेळणीं घेतल्यांत.

Vocabulary :

रंग	rəŋg	colour
घडयाळ	ghədjaḷ	watch
लेख	lekh	article
दिसाळें	dIsaḷɛ̃	daily
साडी	sadi:	sari
माजर	maʒər	cat
हुंदीर	hunðiːr	mouse
सदांच	sʌðã:c	always
निर्मळ	nIrmʌḷ	clean, pure
चपाती	cəpati:	chapati
आयसक्रीम	aIskri:m	ice cream
दुदी	ðuði:	pumpkin

अनस	ənəs	pineapple
नाटक	natʌk	drama
जायत्या	ʒaltja	many

Exercises :

A. Use the correct verb form and complete the followin sentences :

i) म्हजे भयणीन आंबो खाला.

म्हजे भयणीन चपाती ---- .

म्हजे भयणीन केळीं ---- .

म्हजे भयणीन आयसक्रीम ----.

ii) ताणें एक पुस्तक घेतलां.

ताणें एक घडयाळ ----

ताणें एक दुदी ---- .

ताणें पांच अनसां ---- .

iii) आमच्या भुरग्यांनी कोंकणी पुस्तकां वाचल्यात.

आमच्या भुरग्यांनी कोंकणी नाटकां ---- .

आमच्या भुरग्यांनी कोंकणी काणयो ----

आमच्या भुरग्यांनी जायत्यो कोंकणी कविता ---- .

3. Use the subject word in the proper form and rewrite the following :

i) फ्रॅडीन एक गाडी घेतली.

(म्हजो भाव) एक गाडी घेतली.

(ताचो इश्ट) एक गाडी घेतली.

(ताचो पूत) एक गाडी घेतली.

ii) सुप्रियान नाच करून दाखयलो.

(म्हजी चली) नाच करून दाखयलो.

(तिची इश्टीण) नाच करून दाखयलो.

(तिची भयण) नाच करून दाखयलो.

iii) दामून पाड्याक सोडिल्लो.

(तो) पाड्याक सोडिल्लो.

(शेजाऱ्यालो राखणो) पाड्याक सोडिल्लो.

(हांव) पाड्याक सोडिल्लो.

(तुमी) पाड्याक सोडिल्लो ?

14. Read

a) आमचो चलो कोंकणी शिकला.
आमचो चलो कोंकणी शिकूंक ना.

b) आमच्या शेजाऱ्यालो भुरगो कोंकणी शिकलो.
आमच्या शेजाऱ्यालो भुरगो कोंकणी शिकलो ना.

c) तांचो बापूय कोंकणी शिकिल्लो.
तांचो बापूय कोंकणी शिकूंक नासलो.

14.1. Note the negative forms of the verb. As you already know the three forms are respectively Present Perfect, Simple Past and Past Perfect.

a) Present Perfect : शिकला
शिकूंक ना.

b) Simple Past : शिकलो
शिकलो ना.

c) Past Perfect : शिकिल्लो
शिकूंक नाशिल्लो

Note the negative of Simple Past. It is formed by adding ना as in the case of the Simple Present. However, while in the Simple Present it joins the verb, here it remains separate.

More examples of Simple Past :

शिकलो   शिकलो ना
वाचलो   वाचलो ना
खालो   खालो ना
रावलो   रावलो ना
उडलो   उडलो ना
पडलो   पडलो ना
फुललो   फुललो ना

Their plurals are :

शिकले   शिकले नात
वाचले   वाचले नात
खाले   खाले नात
रावले   रावले नात
उडले   उडले नात
पडले   पडले नात
फुलले   फुलले नात

14.2. Note the Perfect forms :

a) शिकलो
   शिकूंक ना

b) शिकिल्लो
   शिकूंक नाशिल्लो.

In both these forms the root शिक- becomes शिकूंक and then the respective negative verb forms ना and नासलो are added.

14.3. The predicative infinitive is formed by adding -ऊंक to the root.

शिक-	शिकूंक
विक-	विकूंक
माग-	मागूंक
सांग-	सांगूंक

14.4. -वंक is added in the case of roots ending in आ, इ, ई, उ, ए, ओ and those ending in diphthongs :

खा-	खावंक
पिये-	पियेवंक
धु-	धुवंक
ये-	येवंक
लाय-	लावंक
चोय-	चोवंक
खोय-	खोवंक

14.5. Some more examples of Present Perfect (negative)

खाला	खावंक ना
पियेला	पियेवंक ना
रावला	रावंक ना
सांगला	सांगूंक ना
खाल्यात	खावंक नात
पिल्यात	पिवंक नात
रावल्यात	रावंक नात
सांगल्यात	सांगूंक नात

14.6. Some more examples of Past Perfect (negative):

खाल्लो	खावंक नासलो
पियेल्लो	पियेवंक नासलो
राविल्लो	रावंक नासलो
सांगिल्लो	सांगूंक नासलो
खाल्ले	खावंक नासले
पियेल्ले	पियेवंक नासले
राविल्ले	रावंक नासले
सांगिल्ले	सांगूंक नासले

xercise :

Rewrite the following sentences by using the verb in the negative.

ते कोंकणी शिकल्यात.

तुमी पुर्तुगेज शिकिल्ले?

तो ओगीच हांसलो.

तांणी झाडां रोयिल्लीं.

तुमी फुलां गुंथल्यांत?

लोकांनी सुक्राराच्या बाजाराक मिरसांग घेतल्या.

सवणीं झाडांचे तेंगशेर बसलीं.

तांणी बांगड्यांचें हुमण केलां.

आमचे शेजाऱ्नीन नुस्तें सुकयलें.

B Build up drill :

खालो

खालो ना

पणस खालो ना

ताणें पणस खालो ना.

तिणें पणस खालो ना.

तांणी पणस खालो ना.

आयकली

आयकली ना

काणी आयकली ना

हांवें काणी आयकली ना.

आजयेन सांगिल्ली काणी हांवें आयकली ना.

रावले

रावले नात

ते रावले नात.

ते आमकां रावले नात.

रात जाली देखून ते आमकां रावले नात.

मागलां

मागूंक ना

ताणें नुस्तें मागूंक ना.

तुवें नुस्तें मागूंक ना.

तांणी नुस्तें मागूंक ना.

सांगिल्ली

सांगूंक नासली

हांवें खबर सांगूंक नासली.

हांवें आमची खबर सांगूंक नासली.

5. **Read**

हांव गेलां.

तो वचूंक ना.

ताणें आमचो पणस व्हेला.

ताणें आमचो पणस व्हरूंक ना.

आमचो शेजारी मेला.

आमचो शेजारी मरूंक ना.

15.1. From the negative sentences in each of the three pairs of sentences, you will note that the verb form in the affirmative is irregular.

There are in Konkani some verbs which are irregular in some tenses. They are :

Root	*Tense*	*Form*
वच-	Simple Present	वता
	Past Cont.	वतालो
	Present Perfect	गेला
	Simple Past	गेलो
	Past Perfect	गेल्लो
	Simple Future	वतलो
मर-	Present Perfect	मेला
	Simple Past	मेलो
	Past Perfect	मेल्लो

Root	*Tense*	*Form*
व्हर-	Present Perfect	व्हेला
	Simple Past	व्हेलो
	Past Perfect	व्हेल्लो
कर-	Present Perfect	केला
	Simple Past	केलो
	Past Perfect	केल्लो
ये-	Present Perfect	आयला
	Simple Past	आयलो
	Past Perfect	आयिल्लो

15.2. All other forms of these verbs are regular

i) मरता
मरतालो
मरतलो

ii) व्हरता
व्हरतालो
व्हरतलो

iii) करता
करतालो
करतलो

iv) येता
येतालो
येतलो

cabulary :

सान्न	sann	broom
कावथो	kaʊthɔ	coconut seedling
माती	mati:	earth / mud
बावली	bauli:	doll
बावलीं	baʊli:	toys

xercise : A Build up drill :

गेला
तो गेला.
तो घरा गेला पूण हांव वचूंक ना.
व्हेलो
ताणें व्हेलो.
ताणें रेडियो व्हेलो.
हांवें रेडियो व्हरूंक ना.
केल्ली
तिणें केल्ली.
तिणें भाजी केल्ली.
हांवें भाजी करूंक नासली.

B Rewrite the following sentences in the negative:

तो आपणाल्या घरा गेला.
ताणें जायते कावथे व्हेल्ले.
तुमी वचात.
तीं आमगेर येतलीं.
हांवें मातयेचीं जायतीं बावलीं केल्लीं.
ती गेल्ली.

16. Read

a. तो आमगेर येता.

b. i) म्हज्या भावाक क्रिकेट खेळूंक येता.

ii) तांच्या चल्याक कोंकणी येता.

iii) म्हाका जोर आयला.

16.1. In Konkani the root ये- has four meanings. The meaning of ये- in the sentence at a is "come."

The meanings in the three sentences at b are:

i) "can" shows ability.

खेळूंक येता means "can play."

ii) "knows" also shows ability.

कोंकणी येता means "knows Konkani."

iii) shows some state of body, especially concerning health.

The sentence at (iii) means "I am down with fever."

16.2 Note the subject in the sentence at a. The subject is तो. It is in the nominative. Now note the subject in the sentence at b. The words are:

भावाक

चल्याक

म्हाका

In all the three examples the subject word is in the dative case.

Whenever the meaning of the verb ये- is not "come", the subject is in its dative case.

Singular

भावा-	-क	भावाक
चल्या-	-क	चल्याक
चलये-	-क	चलयेक

Plural

भावां-	-क	भावांक
चल्यां-	-क	चल्यांक
चलयां-	-क	चलयांक

The dative of pronouns, however, is not as regular as in the case of nouns.

The dative of pronouns :

Singular		Plural	
हांव	म्हाका	आमी	आमकां
तूं	तुका	तुमी	तुमकां
तो	ताका	ते	तांकां
ती	तिका	त्यो	तांकां
तें	ताका	तीं	तांकां
हो	हाका	हे	हांकां
ही	हिका	ह्यो	हांकां
हें	हाका	हीं	हांकां
जो	जाका	जे	जांकां
जी	जिका	ज्यो	जांकां
जें	जाका	जीं	जांकां
कोण	कोणाक		
आपूण	आपणाक		

Exercise :

A Build up drill :

येंता

म्हाका येंता

म्हाका खेळूंक येंता.

म्हाका बोलांनी खेळूंक येंता.

येतालें

ताका येतालें

ताका चडूंक येतालें.

ताका माडार चडूंक येतालें.

ताका भिजिल्ल्या माडार चडूंक येतालें.

येतलें

सान्द्राक येतलें

सान्द्राक वाचूंक येतलें.

सान्द्राक कोंकणी वाचूंक येतलें.

आमच्या सान्द्राक कोंकणी वाचूंक येतलें.

B Use the correct form of the words given in the brackets and rewrite the following sentences:

a. (i) (हांव) पेवंक येता.

(ii) (तो) नाचूंक येता.

(iii) (आमी) रांदूंक येता.

(iv) (ते) खेळूंक येता.

(v) (ती) शिवंक येता.

b. (i) (नीला) पद म्हणूंक येता.

(ii) (रवींद्र) गावंक येता.

(iii) (समीर) काणी सांगूंक येता.

(iv) (लिली) कागदाचें फूल करूंक येता.

(v) (रिटा) गाडी चलोवंक येता.

17. Read

a. म्हाका भुरगीं जाय.

ताका नुस्तें जाय.

b. आमकां सोरो नाका.

तुमकां भाजी नाका.

17.1. Whenever the verb is either जाय or नाका the subject is always in the dative case.

Some more examples :

a. म्हाका पुस्तकां वाचूंक जाय.

म्हाका पुस्तकां वाचूंक जाय.

तांकां नुस्तें जाय.

तांकां ताजें नुस्तें जाय.

तिका फुलां जाय.

तिका फुलांची फांती जाय.

b. ताका खेळूंक नाका.

आमकां लोकांची गजाल नाका.

निनाक लांब भेस नाका.

निनाचे आवयक मोटवो भेस नाका.

फ्रॅंडीक तियात्रांत काम नाका.

फ्रॅंडीच्या भावाक तियात्र नाका.

Vocabulary :

दूद	ðu:ð	milk
गोडशें	godʃɛ̃	sweet dish
तांतयां	tãtjã	eggs

Exercise :

A Build up drill :

जाय

ताका जाय

ताका बावली जाय.

ताका बावली खेळूंक जाय.

जाय

म्हाका जाय

म्हाका गाडी जाय.

म्हाका गाडयेन भोंवंक जाय.

म्हाका गाडयेन मिरामार भोंवंक जाय.

नाका

तांकां भास नाका.

तांकां आपणाली भास नाका.

तांकां आपणाली सोबीत भास नाका.

नाका

आमकां नाका

आमकां राज नाका.

आमकां परक्यांचें राज नाका.

B Rewrite the following sentences by using the correct form of the words given in the brackets:

(i) (हांव) आंबे आनी पणस खावंक जाय.

(तूं) नुस्तें जाय?

(तुमी) तुमची भास नाका?

(आमी) आमची भास जाय.

(फ्लोरा) एक नवी साडी जाय.

(प्रिती) पोरणी साडी नाका.

C Combine the following and write as many sentences as possible.

राजा		
हांव	नुस्तें	
तो	दूद	
मीरा	गोडशें	जाय
रीटा	तांतयां	नाका
तीं	कश्ट	
आमी	केळीं	
बाबूश		

18. Read

म्हज्या शेजाऱ्याल्या भुरग्यान बाजारांत पसरो घाला.

Note the declensions suffered by the nouns:

शेजारी -	शेजाऱ्याल्या
भुरगो -	भुरग्यान
बाजार -	बाजारांत

All the declensions have taken place to show the relation between the words. They are formed by adding respective suffixes to the oblique forms of nouns.

The relation is also shown by using postpositions.

Read

a. आवय भुरग्यापसत जाय तें करता.
तो आपणाले आवयसरीं गेला.

b. म्हजेखातीर म्हज्या बापायन जायते कश्ट सोंसले.
ताचेवांगडा हांव जायतो भोंवलां.

c. आपणालें पोट भरपापसत मनीस कितेंय करता.
जेवचेआदीं तो देवाचे उपकार मानता.

All the underlined words are postpositions.

In the three sets of examples, you will notice that postpositions come after the word that suffers declension.

a. a noun :

भुरग्यापसत

आवयसरीं

b. a pronoun :

म्हजेखातीर

ताचेवांगडा

c. a verb

भरपापसत

जेवचेआदीं

करपाखातीर

NB.: The verb does not take सरीं and वांगडा as postpositions.

Observations :

a. When the postposition is added to the noun the noun is in its oblique form :

बापायवांगडा

झाडासरीं

भाशेपसत

b. When the postposition is added to the pronou
the pronoun is in its genitive case and normal
ends in ए.

म्हजेपसत

आमचेखातीर

तांचेवांगडा

c. When the postposition is added to the verb, t
root of the verb takes पा or चे and forms a sten

करपापसत

वचचेआदीं

Vocabulary :

पसत	pəsət	because of, for
खातीर	khati:r	for
वांगडा	waŋgda	along with
आदीं	aðĩ:	before
सदां	sədã	always
हात	ha:t	hand

Exercise :

A Build up drill :

वांगडा

हांव वतां.

हांव वांगडा वतां.

हांव बापायवांगडा वतां.

हांव म्हज्या बापायवांगडा वतां.

सरीं

आवयसरीं

हांव आवयसरीं बसतां.

हांव म्हजे आवयसरीं बसतां.

हांव म्हजे जाणटे आवयसरीं बसतां.

आदीं

खावचेआदीं

कितेंय खावचेआदीं

कितेंय खावचेआदीं हात धुयतात.

पसत

म्हजेपसत

तो आयला.

तो मुंबयच्यान आयला.

तो म्हजेपसत मुंबयच्यान आयला.

B Rewrite the following sentences by joining the postpositions shown in the brackets.

1. हांव म्हजे आवय सदांच वावुरतां. (पसत)
2. तुमी हेर भुरग्यां खेळचें. (वांगडा)
3. हांव आज भयणी वतलों. (सरीं)

Read

म्हाका तकली आसा.

म्हाका दोळे आसात.

In the above sentences the verb आसा means 'have'.

Whenever it happens to be a part of one's self, relations, beauty and so on, the subject is always in the dative case.

Some more examples :

म्हाका भाव आसा आनी भयण आसा.

ताका मामा आसा आनी मावशी आसा.

पाड्याक शिंगां आसात.

धुकराक सोंड आसा.

म्हाका काम आसा.

म्हाका घर आसा, गांव आसा, भास आसा, देश आसा.

ताका घरची जापसालदारकी आसा.

लोकांक लोकशाय अधिकार आसा.

ocabulary :

तकली	təkli	head
चेपें	tʃɛpɛ̃	hat
ओक्ल	ɔkl	spectacles
भाव	bhaʊ	brother
भयण	bhəIṇ	sister
मामा	mama:	uncle (maternal)
मावशी	mauʃi:	aunt (maternal)
शिंगां	ʃIŋgã	horns (of animals)
सोंड	sɔnd	snout
जापसालदारकी	ʒapsalðarki:	responsibility
अधिकार	ədhika:r	authority
गूण	gu:ṇ	characteristics
भावपण	bhawpʌṇ	brotherliness
शाणेपण	ʃaṇepʌ ṇ	wisdom
बळगें	bʌḷgɛ̃	strength

Exercise :

A. Build up drill :

आसात.

पांय आसात.

म्हाका पांय आसात.

आसा.

घर आसा.

ताका घर आसा.

आसता.

मनशाक आसता.

मनशाक भास आसता.

B. Rewrite the following sentences by using the correct form of the words given in the brackets.

(हांव) काम करूंक हात आसात.

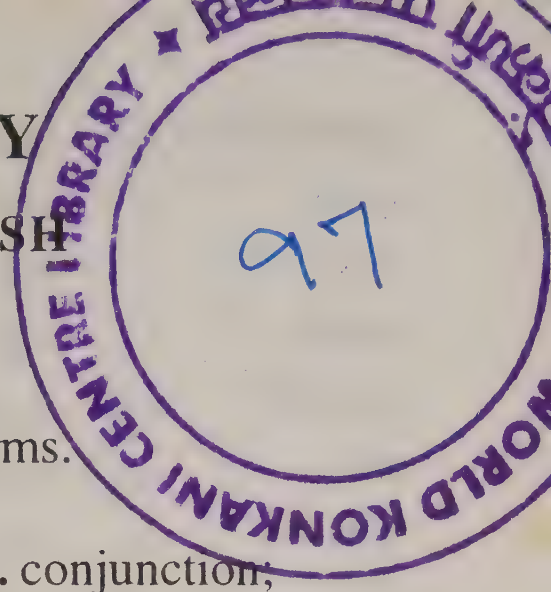
(आमी) आमचें राज्य आसा.

(तूं) तुजी भास आसा.

(तुमी) मोटो फुडार आसा.

(ती) आपलें अशें घर आसा.

(भुरगो) आवयबापूय आसात.

VOCABULARY

KONKANI-ENGLISH

structions :

Verbs are shown in their root forms.

) Abbreviations used :

adj. adjective; **adv.** adverb; **conj.** conjunction; **n.m.** noun-masculine; **n.f.** noun feminine; **n.n.** noun-neuter; **pron.** pronoun; **pp.** post position; **V.** verb.

अ

क्कल	n.f.	talent
कस्मात	adv.	suddenly
ख्खें	adj.	whole
खेर	n.f..	end
खेर जा-	v.	end
जाण	adj.	ignorant
जाप	n.n.	surprise
ठरा	n./adj.	eighteen
ठरावो	adj	eighteenth
णकार	n.m.	translation
णभव	n.m.	experience
दीक	adv.	more
धिकार	n.m.	authority
र्थ	n.m.	disaster
स	n.n.	pineapple
रबाय कर-	v.	fondle
अपेस	n.n.	failure
अपेशी जा-	v.	fail
अर्थ	n.m.	meaning
अर्द	n.n. /adj.	half
अवकाश	n.m.	space
अवर	n.n.	flood
अवस्था	n.f.	state; condition
अंयशीं	n./adj.	eighty
अशक्त	adj.	weak
अशे तरेन	adv.	thus
अस्तंत	n.f.	west
अस्त्र	n.n.	weapon
असलें	adj.	such
असूक	n.f.	small-pox
अळसांदो	n.	bean
अक्षर	n.n.	letter

आ

आंकवार दादलो	n.m.	bachelor

आंकवार बायल	n.m.	spinster
आकार	n.m.	form; shape
आकार दि-	v.	form; shape
आकृती	n.f.	figure
आखाणो	n.m.	thumb
आंग	n.n.	body
आंगण	n.n.	courtyard
आज	adv.	today
आजी	n.f.	grandmother
आजो	n.m.	grandfather
आठ	n./adj	eight
आठवें	adj	eighth
आड	p.p.	against
आड्ड-	v.	cry
आडवाद	n.m.	exception
आडांगी	adj.	naughty
आडावण	n.n.	fence
आड्डी	n.f.	cry
आत्मघात	n.m.	suicide
आतां	adv.	now
आत्मो	n.m.	spirit; soul
आदलें	adj.	early
आदीं	pp./adv	before; ago; early
आंतेर	n.n.	custard apple
आनंद	n.m.	joy
आनंदीत	adj.	gay; joyous
आनी	conj.	and
आनीक	pp.	plus
आपट-	v.	dash

आपलेपण	n.n.	sympathy
आपूण	pron.	self
आपय-	v.	call
आपोवणो	n.m.	call; invitation
आंबट	adj.	sour
आंबो	n.m.	mango
आमीग	n.m.	friend
आयक	v.	hear; listen
आयचे रार्ती	adv.	tonight
आयज	adv.	today
आयतार	n.m.	Sunday
आयदन	n.n.	utensil; pot
आरमार	n.f.	cupboard
आलें	n.n.	ginger
आवड	v.	like
आवय	n.f.	mother
आवयभास	n.f.	mother tongue
आवरो	n.m.	bean
आवाज	n.m.	sound
आवाज (घुमिल्लो)	n.m.	echo
आस-	v.	be; have; exist
आसपत	n.f.	fortune
आळशी	adj.	lazy

इ-ई

इकरा	n./adj.	eleven
इकरावें	n./adj.	eleventh
इगर्ज	n.f.	church
इत्सा	n.f.	desire; wish
इत्सा कर-	n.f.	desire; wish

हास	n.m.	history
ाय	n.n.	sense; organ
ाम	n.n.	prize; award
लें	adj.	little
लेंशें	adj.	small; little
ट	n.m.	friend
कोल	n.n.	school

उ-ऊ

कतो	adj.	open; naked; bare
ाड-	v.	open
ाडास	n.m.	memory; remembrance
ाडास कर-	v.	remind
ाडास जा-	v.	remember
चाय	n.f.	height
जवें	adj.	right
जो	n.m.	fire
ठ-	v.	get up; awake
ड-	v.	fly
डकी	n.f.	leap; jump
डी मार-	v.	leap; jump
डीद	n.m.	black gram
ण्यांत उणें	adj.	least
णें	n.n.	lack
णें आस-	v.	lack
णो	adj.	less
तर	n.n.	word
तर	n.f.	north
उत्सव	n.m.	festival
उथळ	adj.	shallow
उदेंत	n.f.	east
उदार दि-	v.	lend
उपकार	n.m.	favour
उपकार मान-	v.	thank
उपकारी	adj.	grateful
उपरांत	p.p.	after
उपाय	n.m.	remedy
उपास	n.m.	fast
उपासमार	n.f.	famine
उपेग	n.m.	use
उब-	v.	float
उबार-	v.	lift
उबें	adj.	erect
उबें राव-	v.	stand
उमळ-	v.	wash (clothes)
उमास	n.f.	new moon
उमो	n.m.	kiss
उमो घे-	v.	kiss
उरबा	n.f.	enthusiasm
उरिल्लें	adj.	spare
उलय	v.	speak; talk
उशें	n.n.	pillow
उशीकांडो	n.m.	sugarcane
उसरपत	n.f.	free time; leisure
उसरां	adv.	late
ऊंच	adj.	tall; high
ऊंट	n.m.	camel

ऊब	n.f.	warmth
ऊय	n.f.	louse
ऊस	n.m.	sugarcane

ए-ओ

एक	n./adj.	one
एकठांय कर-	v.	gather; collect
एकठावणी	n.f.	collection
एकठांय	adv.	together
एकदां	adv.	once
एकलेपण	n.n.	loneliness
एकलेंच	adj.	alone; lonely; single.
एकवट	n.m.	union
एकूच	adj.	only one
एकोडो	adj.	alone
एकुणीस	n./adj.	nineteen
ओंक-	v.	vomit
ओक्ल	n.n.	spectacles
ओंठ	n.m.	lip
ओड	n.f.	attraction
ओड-	v.	draw; pull
ओडून घे-	v.	attract; pull
ओंप-	v.	dedicate
ओंपणी	n.f.	dedication

क

कट्टी	n.f.	coconut shell
कठीण	adj.	difficult
कड	n.f.	brim; margin
कडकड-	v.	tremble
कडी	n.f,	curry
कण	n.m.	grain
कणंग	n.n.	sweet potato
कणो (फाटीचो)	n.m.	spine
कथा	n.f.	story
कदेल	n.n.	chair
कपल	n.n.	forehead
कपेल	n.n.	chapel
कमर	n.n.	waist
कमळ	n.n.	lotus
कर-	v.	do; make
कल्पना	n.f.	idea
कल्ल	n.n.	husk
कला	n.f.	art
कविता	n.f.	poem
कवी	n.m.	poet
कवीत	n.n.	poem
कश्ट	n.m.(pl.)	labour
कसाब	n.m.	butcher
कशें	adv.	how
कशेंय	adv.	anyhow
कळ-	v.	understand
कळो	n.m.	bud

का

कांकण	n.n.	bangle
काका(बापोलयो)	n.m.	uncle
कागद	n.n.	paper
काजुलो	n.m.	glowworm

कांच	n.f.	glass
काजुगर	n.m.	cashewnut
काटांदोर	n.m.	rat
कांटो	n.m.	thorn
कांठ	n.m.	brim
काड-	v.	draw
काणी	n.f.	story; fable
कात	n.f.	skin
कातर	n.f.	scissors
कातली	n.f.	coconut kernel
काथो (नाल्लाचो)	n.m.	coir
कादय	n.f.	prison jail
कान	n.m.	ear
कानसूल	n.n.	temple
कांदो-	n.m.	onion
काप-	v.	cut
कापडयो	n.m.	spider
कापूस	n.m.	cotton
काफी	n.f.	coffee
काम	n.n.	work
कामाचें	adj.	busy
कामार	n.m.	blacksmith
कायदो	n.m.	law
कांय	adj.	some
कांबळ	n.f.	blanket
कारण	n.n.	cause; reason
काराथें	n.n.	bitter gourd
काल	adv.	yesterday
कालूं	n.m.	oyster
कालोर	n.m.	heat
कावळो	n.m.	crow
कांसव	n.m.	tortoise
कांसय	n.f.	tortoise (big)
कांशें	n.n.	bronze
काळ	n.m.	time
काळ (गेल्लो)	n.m.	past
काळींग	n.n.	watermelon
काळीज	n.n.	heart
काळें	adj.	black
काळोख	n.m.	darkness

कि-की

कित्याक	adv.	why
कितें	pron.	what
कितेंय	pron.	anything
किल्लो	n.m.	castle
किळांच	n.f.	yell
किळांच मार-	v.	yell
क्रियापद	n.n.	verb
कीट	n.f.	spark
कीड	n.f.	worm
कीडमूय	n.f.	insect
कीर्ण	n.n.	beam; sunray
कीर	n.m.	parrot

कु-कू

कुट-	v.	limp
कुडके कर-	v.	smash
कुडको	n.m.	piece
कुडको (ल्हान)	n.m.	bit

कुइडें	adj.	blind
कुइडेपण	n.n.	blindness
कुमार	n.m.	potter
कुरपणो	n.m.	basket
कुरूप	adj.	ugly
कुलचांव	n.n.	mattress
कुल्ली	n.f.	crab
कुलप	n.n.	lock
कुलेर	n.n.	spoon
कुशळटाय	n.f.	skill
कुस-	v.	rot
कुसको	adj.	rotten
कूड	n.f.	body; room
कूप	n.n.	cloud

के-को

केन्ना	adv.	when
केंद्र	n.n.	centre
केंस	n.m.	hair
केळें	n.n.	banana
कोंकणदुदी	n.m.	gourd
कोगूळ	n.f.	cuckoo
कोण	pron.	who
कोणूय	pron./adj.	anyone
कोडू	adj.	bitter
कोंड	n.n.	pool
कोथमीर	n.f.	coriander
कोंपर	n.m.	elbow
कोंबलो	n.m.	cockerel
कोंबी	n.f.	hen
कोबू	n.f.	cabbage
कोंबो	n.m.	cock
कोयती	n.f.	chopper (small)
कोयतो	n.m.	chopper (big)
कोली	n.f.	vixen
कोलो	n.m.	fox
कोळी	n.m.	spider

ख

खडबडीत	adj.	rough
खण	n.f.	mine; drawer
खण-	v.	dig
खत	n.n.	spot; blot
खबर	n.f.	news
खरखरीत	adj.	rough
खर्च-	v.	spend
खरड	n.f.	dandruff
खरवत	n.f.	saw
खरें	n.n.	truth
खरें	adj.	real; truthful
खंय	adv.	where
खंयच्यान	adv.	whence
खंयूय	adv.	anywhere
खवळ	n.n.	scale
खवळी	n.f.	scab

खा

खा-	v.	eat
खांक	n.f.	cough
खांक-	v.	cough

खांकनवाळ	adj.	bankrupt
खांको	n.f.	armpits
खाड	n.n.	beard
खाड कर-	v.	shave
खाडकी	n.f.	chin
खातीर	p.p.	for
खांद	n.m.	shoulder
खांदो	n.m.	branch (big)
खांबो	n.m.	pillar; column
खार, खारट	adj.	salty
खारें नुस्तें	n.n.	dry fish
खाला	p.p.	down; below; under
खाला वच-	v.	sink; go down
खाशेलें	adj.	own
खासा आपलें	adj.	own
ख्यास्त	n.f.	punishment
ख्यास्त कर-	v.	punish

खि-खी

खिळी	n.f.	latch
खिळी (पांयांची)	n.f.	ankle
खिळो	n.m.	nail
खीण	n.m.	moment; instant

खु-खू

खुंट	v.	cull; pluck
खुंटी	n.f.	peg
खुंटो	n.m.	stump
खूण	n.f.	sign
खून	n.m.	murder; assassination
खूनमारो	n.m.	murderer; assassin
खूब	adj.	many; much

खे-खो

खेद	n.m.	sorrow
खेळ	n.m.	game; play
खेळ-	v.	play
खेळणें	n.m.	toy
खोंट	n.f.	heel
खोंट मार-	v.	kick
खोंटाय-	v.	kick
खोटें	adj.	fake
खोंप	n.f.	hut
खोरें	n.n.	spade
खोरोज	n.f.	scabies

ग

गड	n.m.	fort
गडबड	n.f.	noise; confusion
गती	n.f.	speed
गोंदळ	n.m.	disorder
गर	n.m.	kernel
गरज	n.f.	need; necessity
गरज आस-	v.	need

गरजेचें	adj.	essential
गर्दी	n.f.	crowd
गरम	adj.	warm
गरमी	n.f.	heat
गरीब	adj.	poor
गंवडो	n.m.	mason
गंव	n.m.	wheat
गळ-	v.	leak
गळो	n.m.	throat

गा

गाजर	n.m.	carrot
गाडो	n.m.	cart
गाढव	n.m.	donkey
गादी	n.f.	mattress
गाय	n.f.	cow
गाव-	v.	sing
गांयडोळ	n.m.	earthworm
गालगुटां	n.n. (pl.)	mumps

गि-गी

गिड्डें	adj.	dwarf
गिन्यान	n.n.	knowledge
गिराण	n.n.	eclipse
गिरेस्त	adj.	rich
गीत	n.n.	song
गीद	n.m.	vulture
गीम	n.m.	summer

गु-गू

गुंडो	n.m.	stone
गुन्यांव	n.m.	fault; crime
गुपीत	n.n.	secret
गूट	n.m.	secret
गूण	n.m.	quality; characteristics

गो

गोगलगाय	n.f.	snail
गोठो	n.m.	cowshed
गोड	n.n.	jaggery
गोड	adj.	sweet
गोंदळ	n.m.	disorder
गोबर	n.m.	ash
गोळार मार-	v.	hang

घ

घट	adj.	strong
घट्ट	adj.	tight; solid; hard
घडण	n.f.	arrangement
घडणूक	n.f.	event
घडय-	v.	form
घडयाळ	n.f.	watch
घर	n.n.	house
घरकार	n.m.	husband
घरकान्न	n.f.	wife
घराबो	n.f.	family
घळ	n.f.	dale; valley

घा

घांट	n.f.	bell
घाण	n.f.	dirt; filth
घाण मार-	v.	stink
घात	n.m.	betrayal; danger
घात कर-	v.	betray
घाम	n.m.	sweat
घाय ये-	v.	sweat
घाय	n.m.	wound; cut
घाल-	v.	put
घावो	n.m.	cut; wound
घांस	v.	rub
घांस-	v.	brush
घांस	n.m.	bite
घांस काड-	v.	bite

घु

घुगूम	n.m.	owl
घुंव-	v.	turn
घुंवडाय-	v.	turn

घे-घो

घे-	v.	take; get; receive
घोंटेर	n.m.	nest
घोडो	n.m.	horse
घोण	n.f.	eagle
घोव	n.m.	husband

च

चकचक-	v.	shine
चकचकीत	adj.	bright;shining
चड	adj.	more
चड-	v.	climb
चडटी	n.f.	climb
चडाव	n.m.	climb
चणो	n.m.	gram
चर	n.n.	ditch
चर-	v.	graze
चल-	v.	walk
चली	n.f.	girl
चलो	n.m.	boy
चवथें	adj.	fourth
चवदा	n./adj	fourteen
चवदावें	adj.	fourteenth
चवन	n.n.	wound
चंद्र, चंद्रीम	n.m.	moon
चंवर	n.n.	blossom
चंवर-	v.	blossom

चा

चाट-	v.	lick
चादर	n.f.	bedsheet
चान्नें	n.n.	moonlight
चानी	n.f.	squirrel
चाब-	v.	chew; bite
चाबूक	n.n.	whip
चामटें	adj.	miser
चार	n./adj.	four
चावी	n.f.	key

चाळण	n.f.	sieve
चाळीस	n./adj.	forty
च्या	n.f.	tea

चि-ची

चिकणमाती	n.f.	loam
चित्र	n.n.	picture
चिबड	n.n.	melon
चिमटो	n.m.	pinch
चीट	n.f.	letter
चींच	n.f.	tamarind

चु-चू

चुकीचें	adj.	false
चूक	n.f.	mistake
चूक (मोटी)	n.f.	blunder

चे-चो

चेडूं	n.n.	girl
चेडो	n.m.	boy
चेपें	n.n.	hat
चेरो	n.m.	face
चोख-	v.	suck
चोंच	n.f.	beak
चोर	n.m.	thief
चोर-	v.	rob; steal
चोरी	n.f.	theft

छ-ज

छाती	n.f.	chest
जग	n.n.	world
जग-	v.	live
जड	adj.	heavy
जण एक	adj.	each
जतनाय	n.f.	care
जनता	n.f.	people
जनेल	n.n.	window
जंतू	n.m.	germ; worm
जम-	v.	meet
जमीन	n.f.	land; earth
जमो	n.m.	mob
जंय	adv.	where
जंयजंय	adv.	wherever
जरी	adj.	though; if
जल्म	n.m.	birth
जल्मल्लें	adj.	born
जल्लो	n.m.	cockroach
जळ-	v.	burn
जळार	n.n.	mosquito
जळू	n.f.	leech

जा

जा-	v.	can; become
जाग	n.f.	awakening
जागरण	n.n.	vigil
जांगड	n.n.	thigh
जागो	n.m.	ground
जागें	adj.	awake
जागें जा-	v.	wake
जाडें	adj.	fat

जाणटें	adj.	old
जाणा	v.	know
जात	n.f.	caste; type
जात्रा	n.f.	fair
जाप	n.f.	reply; answer
जाप दि-	v.	reply; answer
जापसालदारकी	n.f.	responsibility
जाय	v.	want
जाय तशें	adj.	fit
जांबय	n.f.	yawn
जांवय	n.m.	son-in-law
जाळ, जाळें	n.n.	net
जारदीन	n.n.	garden

जि-जी

जिख-	v.	win; catch
जितें	adj.	alive; living
जिये-	v.	live
जिवाणें	n.n.	serpent
जिवीत	n.n.	life
जिवें	adj.	alive; living
जीण	n.f.	life
जीब	n.f.	tongue
जीवन	n.n.	life

जु-जू

जुंवळें	n./adj.	twin
जुवान	n. /adj.	young
जुवानपण	n.n.	youth
जुवीज	n.m.	judge
जुंवो	n.m.	island
जुस्तीस	n.f.	justice
जूड	n.f.	joint
जूं	n.n.	yoke

जे-जो

जेव-	v.	dine
जेवण	n.n.	meal
जैत	n.n.	win; victory
जोख	n.n.	weight, measure
जोख-	v.	weigh, measure
जोड	n.f.	income; earnings; gain
जोड-	v.	earn; gain; join
जोडी, जोडो	n. (f., m.)	pair

झ

झगड-	v.	fight
झगडाळ	adj.	quarrelsome
झगडें	n.n.	dispute; fight; quarrel
झर	n.f.	fountain

झा-झू-झे-झो

झाड	n.n.	plant
झूज	n.n.	war
झेल	n.m.	ice
झेलो	n.m.	collection
झेलो (फुलांचो)	n.m.	string of flowers

झोंप	n.n.	bush
झोंपाळो	n.m.	swing

ट ड-डा

टपाल	n.n.	post
डबो	n.m.	can
डाकू	n.m.	dacoit
डामर	n.n.	tar
डाळींब	n.n.	pomegranate

ण

णव	n./adj.	nine
णव्वद	n./adj.	ninety
णववें	adj.	ninth

त-

तकली	n.f.	head
तजवीज	n.f.	plan
तण	n.n.	grass; hay
तरकारी	n.f.	vegetable
तरी, तरीय	conj.	yet
तवशें	n.n.	cucumber
तशें	adv.	so; that way
तळ	n.m.	bottom
तळ-	v.	fry
तळवो (पांयाचो)	n.m.	sole
तळवो (हाताचो)	n.m.	palm
तळी	n.f.	pool
तळें	n.n.	lake

ता

ताक	n.f.	buttermilk
ताकतीक	n.f.	haste; hurry
तागडी	n.f.	balance; scales
ताजें	adj.	fresh
ताट	n.n.	dish
तांतीं	n.n.	egg
तांदूळ	n.m.	rice
तान	n.f.	thirst
तांबडें	adj.	red
तांबें	n.n.	copper
तारीख	n.f.	date
तारूं	n.n.	ship
ताळी	n.f.	twig; bough; clap
त्याग	n.m.	sacrifice

ति-ती

तिखी	n.f.	cinnamon
तिखें	n.m.	steel
तिजुलो	n.m.	floor tile
तिसरो	adj.	third
तीन	n./adj.	three
तीनपार	n.f.	afternoon
तीनसांज	n.f.	dusk
तींब	n.n.	point
तीस	n.& adj.	thirty

ळ	n.m.	sesame

तु-तू

ट-	v.	break
तयो	n.m.	hammer
ळस	n.f.	basil
प	n.n.	ghee
स	n.f.	husk (powder)

ते-तो

न्ना	adv.	then
प्रमाण	adv.	so; accordingly
भायर	adv.	besides
मूक	n.n.	summit; peak
रा	n./adj.	thirteen
रावें	adj.	thirteenth
ल	n.n.	oil
ोंक	n.n.	tip; point
ोड-	v.	pluck; break
ोंड	n.n.	mouth; face
ोप-	v.	prick
ोल-	v.	balance

थ

डें	n.n.	tomb
ड	adj.	cold; calm; cool
ड जा-	v.	calm; cool
ड कर-	v.	cool
ंयच्यान	adv.	thence
वय	n.m.	carpenter

था

थापट	n.m.	slap
थापट मार-	v.	slap
थांबो	n.m.	stop; halt
थांब-	v.	stop; halt
थाराय-	v.	decide
थारावणी	n.f.	decision
थाळी	n.f.	platter

थु-थे-थो

थुक-	v.	spit
थुकी	n.f.	spit; saliva
थेंब, थेंबो	n.m.	drop
थोंटें	adj.	lame
थोडें	adj.	little

द

दनपार	n.f.	midday; noon
दमट	n./adj.	damp
दर	n.f.	price
दर एकलें	pron./adj.	every
दर दिसा	adv.	daily
दरया	n.m.	sea
दर वर्सा	adv.	yearly
दरवटो	n.m.	gate
दवर-	v.	keep
दंव	n.m.	dew
दशक	n.n.	decade
दस-	v.	stick

दळ-	v.	grind
दळडीर	n.n.	misery
दक्षिण	n.f.	south

दा

दाखू	n.f.	grape
दाखय-	v.	show
दाट	adj.	thick
दांत	n.m.	tooth
दांतोणी	n.f.	comb
दादलो	n.m.	male; man
दावखूल	n.n.	paw
दावल	n.n.	spoon
दावली	n.f.	paw
दावें	adj.	left

दि-दी

दि-	v.	give
दिफळ	n.n.	lump
दिमी	n.f.	knee
दिमी मोड-	v.	kneel
दिवटी	n.f.	torch
दिवो	n.m.	lamp
दिस-	v.	see; feel
दिसवडो	n.m.	daily wage
दिसाळें	n.n.	daily
दीस	n.m.	day

दु-दू

दुकर	n.n.	pig; swine
दुकळ	n.n.	drought
दुखी	n.f.	pain
दुख्ख	n.n.	sorrow
दुख्खी	adj.	sad
दुगदुगीत	adj.	lukewarm
दुडू	n.m.	money
दुदाचें भुरगें	n.n.	infant; baby
दुदी	n.m.	pumpkin
दुपेट	adj.	double
दुबाव	n.m.	doubt
दुर्लक्ष कर-	v.	neglect; ignore
दुशण	n.n.	blame
दुसरें	adj.	next; second; other; else
दुस्वास	n.m.	hatred
दूक	n.n.	tear
दूख	n.f.	pain
दूद	n.n.	milk

दे-दो

देख	n.f.	example
देखाव	n.m.	view; scenery
देखून	eny.	therefore; because; as
देग	n.f.	margin; fringe
देंठ	n.m.	stem; stalk
देव	n.m.	God
देवता	n.f.	goddess
देवदूत	n.m.	angel
देंव-	v.	get down

दैंवचार	n.m.	devil
दैंवती	n.f.	slope
देवी	n.f.	small-pox
देवूळ	n.n.	temple
देश	n.m.	nation; country
दैव	n.n.	fate
दैवी	adj.	divine
दोगूय	pron./adj.	both
दोंगर	n.m.	hill; mountain
दोंगुल्ली	n.f.	hillock
दोड-	v.	fold
दोड	n.f.	fold; pair of vessels for water
दोत	n.f.	dowry
दोन	n./adj.	two
दोर	n.m.	cord
दोरो	n.m.	thread
दोळो	n.m.	eye

ध

धन	n.n.	wealth
धनी	n.m.	owner; master; lord.
धमकी	n.f.	threat
धर-	v.	hold
धर- (जिखून)	v.	catch
धर्म	n.m.	religion
धर्मीक	adj.	devout
धंय	n.n.	curds
धरतरी	n.f.	earth
धवें	adj.	white

धा

धा	n./adj.	ten
धांक-	v.	close; shut
धांकणें	n.n.	lid
धाड-	v.	send
धाडशी	adj.	bold
धादोसकाय	n.f.	contentment
धांप-	v.	close; shut
धार	n.f.	edge
धावें	adj.	tenth
धास्ती	n.f.	fright

धी

धीट	adj.	bold
धीर	n.m.	patience

धु-धू

धुय-	v.	wash
धुकल-	v.	push
धुमटी	n.f.	tobacco
धुल्ल, धुल्लो	n.m.	dust
धुवडी	n.f.	niece
धुंवटी	n.f.	fog
धुंवर	n.m.	fume; smoke
धूप	n.m.	incense
धूव	n.f.	daughter

धे

धेय	n.n.	goal; ideal

धो न

धोंपर	n.n.	knee
धोल-	v.	swing; sway
नकसो	n.m.	map
नखेत्र	n.n.	star
नग	n.m.	thing
नदर	n.f.	eyesight; look; sight
नरक	n.m.	hell
नविदाद	n.f.	news
नवें	adj.	new
नशीब	n.n.	fortune; fate; luck
नळ	n.m.	tap
नळी	n.f.	pipe
नळो	n.m.	roof tile
न्हंय	n.f.	river

ना

ना	adv.	no; not
नाक	n.n.	nose
नाखूट	n.n.	nail
नागडें	adj.	naked; nude
नाणें	n.n.	coin
नांगर	n.m.	plough
नांगर-	v.	plough
नाच-	v.	dance
नाच्च कर-	v.	destroy
नाजाल्यार	conj.	else; or
नाजूक	adj.	delicate; tender
नाटक	n.n.	drama; play
नात	n.f.	granddaughter
नाताल	n.n.	X'mas
नातू	n.m.	grandson
नातूक	n.n.	owl
नातें	n.n.	relation
नामना	n.f.	fame
नाल्ल	n.m.	coconut
नांव	n.n.	name
न्याय	n.m.	justice
न्हा-	v.	bathe
न्हाण	n.n.	bath

नि-नी

नितीक	adj.	ethical; moral
नितीदार	n.m.	judge
निबंद	n.m.	essay
निबर	n.n.	sunlight
निमाणें	adj.	last
निंबू, लिंबू	n.m.	lemon
निरशेणी	n.f.	despair
निरशे-	v.	despair
निवळ	adj.	clean
निवळ कर-	v.	clean
निसर-	v.	slip
निसरट	n.f.	slipperiness

…ण n.f. ladder
…शाणी n.f. signature
…द- v. sleep
…दसुरें adj. sleepy; drowsy
…ळें adj. blue
…त n.f. morality

नु

…द n.f. sleep
…तें n.n. fish
…तेकार n.m. fisherman
…तेकान्न n.f. fisherwoman

ने-नो

…स- v. wear
…करी n.f. service; job

प

…ार n.m. wage; payment
…ो n.m. fan
…- v. fall
…ास n.m. jackfruit
…ग n.m. kite
…ी n.m. husband
…ीण n.f. wife
… n.n. letter
…दत n.f. system; manner
…स n.f. fortnight
…ास n./adj. fifty

पनेळ n.m. boat; canoe
पयर adv. day before yesterday
पयलीं adv. early
परिक्षा n.f. examination
परिक्षा घे- v. examine
पवित्र adj. sacred; holy
पसत p.p. for
पसरो n.m. shop
पळय- v. see; watch; look
प्रतिध्वनी n.m. echo
प्रयत्न n.m. effort
प्रयोग n.m. experiment
प्रवेश n.m. entry
पृथ्वी n.f. Earth
पृश्ठ n.n. page

पा

पांख n.n. feather
पांखटो, पांखाटो n.m. wing
पांखाटो (नुस्त्याचो) n.m. fin
पाखें n.n. roof
पाखो n.m. butterfly
पाचवें adj. green
पांच n./adj. five
पांचवें adj. fifth
पांजरो n.m. cage
पांटलो n.m. basket
पाडूक n.n. calf

पातक	n.n.	sin
पातकी	adj.	sinner
पातळ	adj.	thin
पात्रांव	n.m.	owner; master
पातें	n.n	blade
पांय	n.m.	leg
पारवो	n.m.	dove; pigeon
प्राणी	n.m.	animal; creature
पाल	n.f.	lizard
पालव	n.m.	aid; help
पालव दि-	v.	aid; help; back
पाव	n.m.	bread
पावल	n.n.	foot, step
पावल मार-	v.	step
पावस	n.m.	rain
पावसाळो	n.m.	rainy season
पावणी	n.f.	auction
पाळणें	n.n.	cradle
प्राक्तन	n.n.	fate

पि - पी

पिकें	adj.	ripe
पिंज-	v.	tear
पिठो	n.m.	powder
पिडा	n.f.	ailment; illness sickness; disease
पिडेस्त	adj.	ill; sick
पितूळ	n.n.	brass
पियाव	n.m.	onion
पिये-	v.	drink
पियेवपाची वस्त	n.f.	drink
पिराय	n.f.	age
प्रिय	adj.	dear; beloved
पिल्लूक	n.f.	whistle
पिल्लूक मार-	v.	whistle
पिशवी	n.f.	bag
पिशार वडय-	v.	mock
पिशें	adj.	mad; fool
पिशेपण	n.n.	madness; folly
पिसोळें	n.n.	moth
पीठ	n.n.	flour
पील	n.n.	chick
पीळ	n.m.	twist
पीळ घाल-	v.	twist

पु - पू

पुजा	n.f.	worship
पुजा कर-	v.	worship
पुज्य	n./adj.	zero; revered
पुतणयो	n.m.	nephew
पुनव	n.f.	full moon
पुर-	v.	bury
पुरो	adj.	enough
पुरो जा-	v.	tire
पुस-	v.	wipe
पुस्तक	n.n.	book
पूं	n.m.	pus
पूड	n.f.	snuff
पूण	conj.	but

त	n.m.	son
र	n.m.	flood
ल	n.m.	bridge

पे - पो

ज	n.f.	canji
र	n.n.	guava
व-	v.	swim
म	n.n.	love
सकाती	n.f.	knife
कें,पोकळ	adj.	hollow
ट	n.n.	stomach
ती	n.f.	bag
ंद	n.n.	bottom
पाय	n.f.	papaya
पट	n.m.	parrot
रणें	adj.	old
लो	n.m.	cheek
ंव-	v.	leak

फ

काणां मार	v.	tease
ट	n.f.	lie
ट मार-	v.	lie
ट	adj.	bogus
टकिरें	adj.	liar
टय-	v.	cheat
टींग	adj.	cheat
णी	n.f.	comb
रफरीत ओड-	v.	drag
फरमान	n.n.	order
फस-	v.	be cheated
फसय-	v.	fool; cheat
फळ	n.n.	fruit

फा

फाट	n.f.	back
फाटल्यान	p.p.	after; behind; backwards
फाटल्यान वच-	v.	follow
फातर	n.m.	stone
फातुल्ली	n.f.	pebble
फांतोड	n.f.	dawn
फारीक कर-	v.	pay
फाल्यां	adv.	tomorrow
फालें	n.n.	dawn
फास्की	n.f.	frame

फि - फु - फू

फिग्द	n.n.	liver
फुंक-	v.	blow
फुकट	adj.	free (of cost); vain
फुकट वच-	v.	waste
फुगांव	n.m. (pl.)	chicken-pox
फुट-	v.	burst; break
फुडलें	adj.	front
फुफूस	n.n.	lung
फुल-	v.	blossom
फूट	n.f.	crack

फूल	n.n.	flower

फे - फो

फेण,फेणेर,फेंस	n.m.	foam; froth
फोड	n.m.	boil
फोड-	v.	break
फोफळ	n.n.	arecanut
फोव	n.m.	flattened rice

ब

बकें	n.n.	crane
बगर	p.p.	without
बगल	n.f.	side
बडय-	v.	thrash
बडी	n.f.	stick
बदक	n.n.	duck
बदल	n.m.	change
बंद	adj.	closed; shut
बंद कर-	v.	stop; shut
बंदी	n.f.	ban
बंदेर	n.n.	banner; flag
बनावट	adj.	bogus
बरय-	v.	write
बरगडी	n.f.	rib
बरें	adj.	fine; good; nice
बरें ना जा-	v.	(be) not well
बरोबर	adj.	right; true
बरोवपी	adj.	author; writer
बर्फ	n.m.	ice
बशी	n.f.	plate; saucer
बस	n.f.	bus
बस-	v.	sit
बसका	n.f.	seat; meet
बळ	n.n.	force
बळगें	n.n.	strength; forc
बळार	n.f.	crane

बा

बांक	n.m.	bench
बाग	n.f.	garden; benc
बाग दि-	v.	bend
बागय-	v.	bend
बाजार	n.m.	bazaar
बातमी	n.f.	news
बांद	n.m.	dam
बांद-	v.	tie; build
बापूय	n.m.	father
बापोलभाव	n.m.	cousin
बायल	n.f.	woman; wif
बायलमनीस	n.f.	lady
बारा	n./adj.	twelve
बारावें	adj.	twelfth
बारीक	adj.	thin
बारीक जा-	v.	wane
बालदी	n.f.	bucket; pail
बावटो	n.m.	banner; flag
बावली	n.f.	doll

बि - बी बु - बू

बिरेस्तार	n.m.	Thursday

बी	n.f.	seed
बीं	n.n.	seed
बुड-	v.	sink; drown
बुद्द	n.f.	intelligence
बुधवार	n.m.	Wednesday
बुराक	n.m.	hole
बूद	n.f.	advice

बे - बो

बेगीन	adv.	quickly; fast
बेडो	n.m.	arecanut
बेबो	n.m.	frog
बेरीज	n.f.	sum
बैल	n.m.	bullock; ox
बोकडो	n.m.	goat
बोट	n.n.	steamer
बोट (पांयाचें)	n.n.	finger
बोंथो	n.m.	hole
बोध	n.m.	moral
बोधकथा	n.f.	fable
बोंबली	n.f.	navel
बोमाडो	n.m.	bubble; balloon
बर	n.f.	rib
बोल्स	n.n.	pocket

भ

भक्त	n.m.	devotee
भक्ती	n.f.	devotion
भज-	v.	worship
भयण	n.f.	sister
भंय	n.m.	fear
भंय दिस-	v.	fear
भयाभीत	adj.	afraid
भर-	v.	fill
भरती	n.f.	high tide
भरिल्लें	adj.	full
भरो (लांकडांचो)	n.m.	faggot
भलायकी	n.f.	health
भव्य	adj.	grand

भा

भाग	n.m.	part
भांगर	n.n.	gold
भाज-	v.	burn; bake
भाजी	n.f.	vegetable
भाड्यान दि-	v.	hire
भाड्यान घे-	v.	hire
भाडें	n.n.	hire; rent
भाडेकार	n.m.	tenant
भात	n.n.	paddy
भायर	adv.	out; outside
भालो	n.m.	lance
भाव	n.m.	brother
भाव-	v.	feel
भावना	n.f.	feeling
भावपण	n.n.	brotherliness
भावार्थ	n.m.	belief
भाशा	n.f.	language
भास	n.f.	language

भि - भी

भिकारी	n.m.	beggar
भिकूण	n.m.	bug
भिजूड	adj.	coward
भिजूडपण	n.n.	cowardice
भितर	adv.	in; inside
भिरांकूळ	adj.	fearful
भिरांत	n.f.	fear
भिरांत दिस-	v.	fear
भीक	n.f.	alms
भीक माग-	v.	beg

भु - भू

भुरगें	n.n.	child
भुरगो	n.m.	boy; lad
भुंवी	n.f.	brow
भुसो	n.m.	chaff
भूक	n.f.	hunger
भूगोल	n.m.	geography
भूत	n.n.	ghost

भे - भो

भेट	n.f.	visit
भेटय-	v.	present
भेड्डो	n.m.	deaf
भेंडो	n.m.	ladyfinger
भेद	n.m.	difference
भेद आस-	v.	differ
भेरेल्लें	adj.	numb
भेरें	adj.	deaf
भोंक-	v.	bark
भोग	n.m.	suffering
भोग-	v.	suffer
भोंव-	v.	travel
भोंवडी	n.f.	tour
भोंवडेकार	n.m.	traveller; tourist
भोंवतणीं	adv.	around
भोंवरो	n.m.	top

म

मंगळार	n.m.	Tuesday
मजगतीं	adv.	among
मजत	n.f.	help
मजा	n.f.	fun; enjoyment
मजा कर-	v.	enjoy
मजुरी	n.f.	wage
मडवळ	n.m.	washerman
मणी	n.m.	bead
मत	n.n.	opinion; vote
मदीं	p.p.	between; among
मन	n.n.	mind
मनगट	n.n.	wrist
मनीस	n.m.	man; human being
मंद	adj.	slow
मंदबुद्दी	adj.	dull
मर-	v.	die
मरण	n.n.	death
मशीन	n.n.	machine
मसालो	n.m.	spice

मळ-	v.	thresh
मळब	n.n.	sky
मळेकार	n.m.	farmer
मळो	n.m.	farm

मा

माकड	n.m.	monkey
माक्न	n.n.	machine
मागाशिल्लें	adj.	backward
मागीर	p.p.	after
	adj	afterwards
माजर	n.n.	cat
माजराचें पील	n.n.	kitten
मातेर	n.f.	pus
माथें	n.m.	head
मान	n.f.	neck;
	n.m.	respect
मानगें	n.n.	crocodile
मानव-	v.	like
मांप	n.n.	measure
माप-	v.	measure
मामा	n.m.	uncle
मामी	n.f.	aunt
मांय	n.f.	mother (amongst Catholics)
मांय	n.f.	mother-in-law
मायेस्त	adj.	kind
मार	n.m.	beating
मार-	v.	beat
मार- (जितो)	v.	kill
मार्ग	n.m.	road; path
मार्ग दाखय-	v.	lead
मालक	n.m.	owner
मावशी	n.f.	aunt
माव	n.f.	scar
मांव	n.m.	father-in-law
मासळी	n.f.	fish
मास	n.n.	flesh; meat
माळ	n.f.	garland
माळी	n.f.	storey
माळो	n.m.	loft

मि - मी

मित्र	n.m.	friend
मिरसांग	n.f.	chilly
मिर्री	n.n.	pepper
मिशी	n.f.	moustache
मीठ	n.n.	salt
मीर्ग	n.m.	monsoon

मु - मू

मुक्ती	n.f.	freedom
मुखार	p.p.	in front
मुखावयलें	adj.	next
मुखेल	n./adj.	main; chief
मुंडकार	n.m.	tenant
मुळो	n.m.	radish
म्हणून	conj.	therefore
मूग	n.m.	green gram
मूठ	n.f.	fist
मूठ मार-	v.	hit

मूठभर	adj.	handful
मूत्रपिंड	n.n.	kidney
मूय	n.f.	ant
मूर्ख	adj.	fool
मूर्त	n.f.	image; idol
मूस	n.m.	fly
मूळ	n.n.	root

मे - मो

मेकळें	adj.	free
मेकळेपण	n.n.	freedom
मेज	n.n.	table
मेज-	v.	count
मेण	n.n.	wax
मेणवात	n.f.	candle
मेंढरो	n.m.	sheep
मेंदू	n.m.	brain
मेय	n.m.	sock
मेल्लें	adj.	dead
मेवणी	n.f.	sister-in-law
मेवणो	n.m.	brother-in-law
मेस्त	n.m.	carpenter
मेळ-	v.	link; find; meet
मोख	n.f.	target
मोग	n.m.	love
मोग कर-	v.	love
मोगाळ	adj	dear
मोटवें	adj.	short
मोटें (आंगान)	adj.	fat
मोटें	adj.	loud; big
मोट्यान	adj.	loud
मोड	n.f.	change
मोड	n.n.	cyclone
मोर	n.m.	peacock
मोल	n.n.	price; value
मोनें	adj.	dumb
मोव	adj.	soft

म्ह-म्हा-म्हू-म्हों

म्हण	n.f.	saying
म्हण-	v.	say
म्हयनो	n.m.	month
म्हत्व	n.n.	importance
म्हस	n.f.	(she) buffalo
म्हा	adj.	very big
म्हादरया	n.m.	ocean
म्हारग	adj.	costly
म्हालो	n.m.	barber
म्हूर्त	n.m.	auspicious time
म्होंव	n.n.	honey
म्होंवामूस	n.m.	bee

य

यत्न	n.m.	effort
यत्न कर-	v.	try
यंत्र	n.n.	machine
यज्ञ	n.n.	oblation

या

याद	n.f.	remembrance; memory

याद जा-	v.	remember
याद कर-	v.	remind

ये - यो

येरादारी	n.f.	transport
येस	n.n.	success
येळ	n.m.	cardamom
ये-	v.	come

र

रकय-	v.	spill
रगत	n.n.	blood
रंग	n.m.	colour
रंग काड-	v.	paint
रंग दि-	v.	paint
रत्न	n.n.	gem; jewel
रस्तो	n.m.	street; road
राकेस	n.m.	demon
राख-	v.	defend
राग	n.m.	anger
रांक	n.f.	row
राज	n.n.	kingdom
राजू	n.m.	rope
राजा	n.m.	king
राणी	n.f.	queen
रात	n.f.	night
रान	n.f.	forest; wood
रानदुकर	n.m.	boar
रानवटी	adj.	uncivilised
रांदन	n.f.	hearth
रांदपी	n.m.	cook
राय	n.m.	king
राव-	v.	stop; wait; stay
राष्ट्र	n.n.	country; nation
रास	n.f.	heap

रि - री

रिकामो	n.m.	idler
रीण	n.n.	debt
रीत	n.f.	manner

रु - रू

रुचीक	adj.	delicious
रुंद	adj.	broad; wide
रुपें	n.n.	silver
रूच	n.f.	taste
रूप	n.n.	face

रे - रो

रेंदेर	n.m.	toddy tapper
रेंव	n.f.	sand
रोंपलो	n.m.	seedling
रोंपो	n.m.	sapling
रोस	n.m.	juice

ल

लग्न	n.n.	marriage; wedding
लज	n.f.	shame
लज-	v.	blush
लज कर-	v.	put to shame

लवंग	n.n.	clove
लसूण	n.f.	garlic

लि - लु

लिपय-	v.	hide
लिपी	n.f.	script
लिंबू	n.m.	lemon
लुकसाण	n.n.	loss
लुगट	n.n.	cloth
लुडबें उलय-	v.	lisp
लुंव-	v.	reap
लूंव	n.n.	glove

ले - लो

लेखक	n.m.	author; writer
लेगीत	adv.	also; too
लोक	n.m.	people
लोकवेद	n.m.	folklore
लोखंड	n.n.	iron
लोणचें	n.n.	pickle
लोणी	n.n.	butter
ल्हव	adj.	light
ल्हंव	n.f.	body hair

व

वखद	n.n.	remedy; medicine
वखार	n.f.	sawmill
वगडाय-	v.	waste
वगत	n.m.	time
वच -	v.	go
वजन	n.n.	load; weight
वजें	n.n.	burden; load
वणत	n.f.	wall
वत	n.n.	sunlight
वय	n.n.	age
वयर	p.p.	on; over
वर	n.m.	boon
वरव	n.m.	grain
वर्स	n.n.	year
वर्सुकी	adj.	yearly
वस्त	n.f.	gold ornament thing; object
वस्तू	n.f.	object; thing
वळ-	v.	turn; twist
वळ	n.m.	twist in the groin
वळ	n.f.	line
वळेरी	n.f.	list
व्हंकल	n.f.	bride
व्हड	adj.	great; big
व्हडें	n.n.	boat
व्हर -	v.	carry

वा

वा	conj.	or
वाग	n.m.	tiger
वागोळें	n.n.	beat
वांगड	n.m.	company
वांगडा	p.p.	with

वाच -	v.	read
वांच -	v.	survive
वांचय -	v.	save
वाट	n.f.	way; path
वाट दाखय -	v.	guide
वाट दाखोवपी	n.	guide
वाटकुळें	adj.	round
वांट -	v.	grind; divide
वांटपण	n.n.	bargain
वाटाणो	n.m.	pea
वाटाय -	v.	spare; save
वांटो	n.m.	part; portion
वाड	n.f.	growth
वाड-	v.	grow; serve
वाडय-	v.	grow
वात	n.f.	wick; flame
वातावरण	n.n.	weather; climate
वादळ	n.n.	storm
वानर	n.m.	monkey
वाफ	n.f.	fume; vapour
वायट	adj.	bad
वायटकार	n.m.	patient
वांयगें	n.n.	brinjal
वारें	n.n.	wind
वारें (मंद)	n.n.	breeze
वारें घाल-	v.	fan
वावर	n.m.	labour; work
वास	n.m.	smell
वास घे-	v.	smell; sniff
वांस्वेल	n.n.	bear
वासीन	n.n.	vaccine
वांसो	n.m.	rafter
वाळटी	n.f.	white ant

वि - वी

विक -	v.	sell
विकतो घे-	v.	buy
विचार	n.m.	thought
विचार-	v.	ask
विंचू	n.m.	scorpion
विण -	v.	weave
विरगळ-	v.	dissolve
विसर	n.m.	forgetfulness
विसर -	v.	forget
विसावें	adj.	twentieth
विस्वास	n.m.	trust; faith; belief
वीख	n.n.	poison
वीज	n.f.	electricity
वीट	n.f.	nausea
वीट	n.m.	disgust
वीस	n./adj.	twenty

वे - वो

वेग	n.m.	speed
वेंग	n.f.	embrace
वेंच-	v.	elect; choose; glean
वेंचणूक	n.f.	election

वेलची	n.f.	cardamom
वेवस्था	n.f.	system; order
वेवस्थीत	adj.	neat
वेळ	n.m.	time
वेळ	n.f.	beach; shore; auspicious time
वेळ	n.n.	tongue cleaner
वोट्ट	n.n.	fence
वोल्त	n.n.	curve; turn
व्याकरण	n.n.	grammar
व्हांव -	v.	flow

श - शा

शब्द	n.m.	word
शंबर	n./ adj.	hundred
शंबरावें	adj.	hundredth
शाणें	adj.	wise; clever
शांत	adj.	serene; calm
शांतताय	n.f.	silence; quiet; peace
शापाय	n.m.	grandfather
शाबू	n.m.	soap
शामांय	n.f.	grandmother
शाळा	n.f.	school
स्वास	n.m.	breath
स्वास घे-	v.	breathe

शि - शी

शिक -	v.	study; learn
शिकय-	v.	teach
शिंक-	v.	sneeze
शिंपी	n.f.	shell
शिल्प	n.n.	sculpture
शिल्पी	n.m.	sculptor
शिल्ली	n.f.	garden lizard
शिंव-	v.	sew; stitch
शिंवपी	n.m.	tailor
शिंवासन	n.n.	throne
शिंशें	n.n.	lead
शिस्त	n.f.	discipline
शिळोणी	n.f.	whistle
शिळोणी घाल-	v.	whistle
शीं	n.n.	cold; chill
शींग	n.n.	horn
शीम	n.f.	border
शींव	n.m.	lion

शु - शे

शुन्य	n.n.	zero
शेजारी	n.m.	neighbour
शेट	n.m.	goldsmith
शेत	n.n.	field
शेतकामत	n.n.	farming; agriculture
शेतकामती	n.m.	farmer
शेनवार	n.m.	Saturday
शेळो	n.m.	moss
शेळें	adj.	stale
शें	n./adj.	hundred
शेंकरें	n.n.	crest

ंदरी	n.f.	mat
ंपडी	n.f.	tail
द्धा	n.f.	faith

स

	n./adj.	six
कयल / सकला	p.p. / adv.	below; under; down
काळ	n.f.	morning
गलें	adj.	all; whole
ंघटण	n.n.	organisation
ंघटीत जा-	v.	organise
ंगीत	n.n.	music
ंत	n.m.	saint
ण	n.m..	feast; festival
गलें	adj.	whole
त	n.	truth
त्तर	n./adj.	seventy
त्ता	n.f.	power
त्री	n.f.	umbrella
दां, सदीं	adv.	ever; always
ंपत	n.f.	wealth
पन	n.n.	dream
पन पड-	v.	dream
पाट	adj.	flat
पाट कर-	v.	dream
प्तक	n.n.	week
बंद	n.m.	relationship
मज-	v.	understand
मजाय-	v.	convince
समजावन सांग-	v.	explain
समा	adj.	alike
समाज	n.m.	society
समाधान	n.n.	satisfaction; contentment
सर	n.f.	comparison
सर कर-	v.	compare
सरकार	n.n.	government
सरपळी	n.f.	chain
सरळ	adj.	plain; straight
सर्ग	n.m.	heaven
संवय	n.f.	habit
संवसार	n.m.	world; life
सवाय	adj.	cheap
सवें	adj.	sixth
सळसळ -	v.	boil
स्वतंत्र	adj.	free
स्वतंत्रताय	n.f.	freedom
स्वर	adj.	vowel

सा

साकर	n.f.	sugar
सांग-	n.m.	say; tell
सांगात	n.m.	company
सांज	n.f.	evening
साठ	n./adj.	sixty
सांड-	v.	leave
साडू	n.m.	brother-in-law
सात	n./adj.	seven

सातवें	adj.	seventh
सादें	adj.	simple
सान्न	n.f.	broom
सान्न मार-	v.	sweep
साबांव	n.m.	soap
सामकें	adj.	quite; totally
सायकल	n.f.	bicycle
सारकें	adj.	like; alike; similar
सारें	n.n.	fertiliser
साल	n.f.	peel
साल (झाडाची)	n.f.	bark
सावळी	n.f.	shade; shadow
सासूपाय	n.m.	father-in-law
सासूमांय	n.f.	mother-in-law
साळीक	n.n.	lotus
सांसव	n.n.	mustard
स्राप	n.m.	curse

सि - सी

सिगार	n.n.	cigarette
सिगार ओड-	v.	smoke a cigarette
सीताफळ	n.n.	custard apple

सु - सू

सुकती	n.f.	low tide
सुकय -	v.	dry
सुक्रार	n.m.	Friday
सुकें	adj.	dry
सुखी	adj.	happy
सुचय -	v.	suggest
सुचोवणी	n.f.	suggestion
सुट -	v.	get free; loose
सुणें	n.n.	dog
सुंदर	adj.	beautiful
सुपारी	n.f.	arecanut
सुरी	n.f.	knife
सुवात	n.f.	place
सूख	n.n.	happiness
सूज	n.f.	swelling
सूत	n.n.	thread
सून	n.f.	daughter-in-law
सूय	n.f.	needle
सूर	n.m.	tune

से - सो

सेवा	n.f.	service
सेवा कर-	v.	serve
सैम	n.n.	nature
सोड-	v.	quit; leave
सोंड	n.n.	snout
सोद	n.m.	search
सोद	n.n.	soda
सोंप-, सोंपय-	v.	finish
सोंपिल्लो (मनीस)	adj.	late
	adv.	finished
सोपूत	n.m.	oath; vow
सोपूत घे-	v.	swear; vow
सोंपें	adj.	easy

सोबीत	adj.	fine; fair; beautiful
सोमार	n.m.	Monday
सोरो	n.m.	wine; liquor
सोरोप	n.m.	snake
सोंसो	n.m.	rabbit; hare
सोळा	n./adj.	sixteen
स्फोट जा-	v.	burst

ह

हजार	n./adj.	thousand
हटी	adj.	stubborn
हड्डें	n.n.	chest
हती	n.m.	elephant
हय न्हयशें	adj.	dim; faint
हरण	n.n.	deer
हरवें	adj.	raw
हलकट	adj.	mean
हंस	n.n.	swan
हवा	n.f.	air
हवामान	n.n.	weather
हळशिकावणें	adj.	dirty; filthy
हळशीक	n.f.	dirt, filth
हळू	adv.	slowly

हा

हांगा	adv.	here
हाड	n.n.	bone
हाड -	v.	bring
हात	n.m.	arm; hand
हांतरूण	n.n.	bed
हारसो	n.m.	glass; mirror
हाल	n.m. (pl.)	intense suffering
हाल -	v.	move
हालय -	v.	move; shake
हांवपण	n.n.	ego
हांस -	v.	laugh
हांशें	n.n.	laughter; smile

हू - हू

हुकूम	n.m.	order; command
हुंदीर	n.m.	mouse
हुमरो	n.m.	threshold
हुमकळ-	v.	hang
हुमकळाय-	v.	hang
हुतात्मो	n.m.	martyr
हुरहुरें	n.n.	measles
हुलूक	n.f.	flea
हुसको	n.m.	anxiety
हुनसाण	n.f.	warmth
हून	adj.	warm;hot

हो - ज्ञ

होराय-	v.	implore
ज्ञान	n.n.	knowledge

VOCABULARY

ENGLISH - KONKANI

Instructions :

(i) English verbs are shown without 'to'.
Konkani verbs are shown in their root form.

(ii) Abbreviations used :
adj. adjective; **adv.** adverb; **conj.** conjunction;
n. noun; **pron.** pronoun; **p.** preposition; **v.** verb.

A

add	v.	मेळय-
addition	n.	भर; बेरीज
advice	n.	बूद; सल्लो
advise	n.	बूद दि-
afraid	adj.	भयभीत
after	p./adv.	फाटल्यान; उपरांत; मागीर
afternoon	n.	तीनपार
again	adv.	परत; परतून; परतो
against	p.	आड
age	n.	पिराय; वय
agile	adj.	चपळ
ago	adv.	आदीं
aid	n.	पालव
ail	v.	बरो ना-
ailment	n.	पिडा; रोग
aim	n.	मोख; v. मोख-
air	n.	हवा
alike	adj.	सारकें; समा
alive	adj.	जितें
all	n.	सगले, adj. सगलें
alms	n.	भीक
alone	adj.	एकलेंच
also	adv.	लेगीत
always	adv.	सदीं; सद्दां
among	p.	मजगतीं
anchor	n.	नांगर
and	conj.	आनी
angel	n.	देवदूत
ankle	n.	पांयाची खिळी
answer	n.	जाप
anxiety	n.	हुसको
ant	n.	मूय
any	p.	कोणूय
anybody	n.	कोणूय मनीस
anyhow	adv.	कसोय तरी
anything	n.	कितेंय

anywhere	adv.	खंयूय
arecanut	n.	फोफळ; बेडो
arm	n.	हात
armpit	n.	खांक
around	adv.	भोंवतणीं
art	n.	कला
as	conj.	देखून; म्हूण
ash	n.	गोबर
ass	n.	गाढव
assassin	n.	खुनी
attract	v.	ओडून घे-
attraction	n.	ओड
aunt	n.	काकी; मावशी; मामी; मावळण
author	n.	बरोवपी; लेखक
awake	v.	उठ- (न्हिदेंतल्यान)
awakening	n.	जागृताय; जाग

B

baby	n.	दुदाचें भुरगें
bachelor	n.	आंकवार दादलो
back	n.	फाट v. पालव
backward	adj	मागाशिल्लें
backwards	adv.	फाटल्यान
bad	adj.	वायट
bag	n.	पोती;पिशवी; बॅग
bake	v.	भाज-
balance	n.	तागडी
balance	v.	तोल-
baldness	n	खरड
ban	n.	बंदी
ban	v.	बंदी घाल-
banana	n.	केळें
bangle	n.	कांकण
bankrupt	adj.	खांकनवाळ
banner	n.	बावटो; बंदेर
banana	n.	केळें
bare	adj.	उकतें
barber	n.	म्हालो
bargain	n.	वांटपण
bark	n.	झाडाची साल
bark	v.	भोंक-
basil	n.	तुळस
basket	n.	पांटलो; कुरपणो
bat	n.	वागोळें
bath	n.	न्हाण
bathe	v.	न्हा-
bathroom	n.	न्हाणी
bazar	n.	बाजार
be	v.	आस-
beach	n.	वेळ
bead	n.	मणी
beak	n.	चोंच
beam	n.	कीर्ण
bean	n.	अळसांदो; आवरो
bear	n.	वांसवेल
beard	n.	खाड
beat	v.	मार-
beating	n.	मार
beautiful	adj.	सुंदर; सोबीत

because	adv.	देखून
become	v.	जा-
bed	n.	हांतरूण
bedsheet	n.	चादर
bee	n.	म्होंवामूस
before	p./adv./conj.	आदीं
beg	v.	भीक माग-
beggar	n.	भिकारी
begin	v.	सुरू कर
behind	p./adv.	फाटल्यान
belief	n.	विस्वास
believe	v.	विस्वास दवर-
bell	n.	घांट
belly	n.	पोट
below	p./adv.	सकयल; खाला
bench	n.	बांक
bend	n.	बाग
bend	v.	बाग दि-
beside	p.	कुशींत
besides	p.	तेभायर
betray	v.	घात कर-
between	p.	मदीं (दोगांचे)
bicycle	n.	सायकल
big	adj.	मोर्टे; व्हड
bird	n.	सवणें; सुकणें; शेवणें
birth	n.	जल्म
bit	n.	ल्हान कुडको
bite	n.	घांस v. चाब-
bitter	adj.	कोडू
bitter gourd	n.	काराथें
black	adj.	काळें
black pepper	n.	मिरीं
blacksmith	n.	कामार
blade	n.	पातें
blame	n.	दुशण
	v.	दुशण लाय-
blanket	n.	कांबळ
blind	adj.	कुड्डें
blindness	n.	कुड्डेपण
blood	n.	रगत
blossom	n.	चंवर
	v.	चंवर-; फुल-
blot	n.	खत
blow	v.	फुंक-
blue	adj.	निळें
blunder	n.	मोटी चूक
blush	n.	लज v. लज-
boar	n.	रानदुकर
boat	n.	व्हडें; पनेळ
body	n.	कूड; आंग
bogus	adj.	बनावट; फट
boil	n.	फोड
boil	v.	सळसळ-
bold	adj.	धाडशी
bone	n.	हाड
book	n.	पुस्तक
boon	n.	वर
border	n.	शीम
born	adj.	जल्मल्लें

h	adj./pron.	दोगूय
tom	n.	पोंद
ugh	n.	ताळी
<	n.	पेट, बॉक्स
y	n.	भुरगो
in	n.	मेंदू
nch	n.	खांदी
ss	n.	पितूळ
ad	n.	पाव
ak	v.	तुट-; फोड-; फुट-
ast	n.	हड्डें
ath	n.	स्वास
athe	v.	स्वास घे-
eze	n.	मंद वारें
ck	n.	वीट
de	n.	व्हंकल
degroom	n.	न्हवरो
ef	adj.	ल्हानशें
ght	adj.	चकचकीत
m	n.	कांठ; कड
ng	v.	हाड
njal	n.	वांयगें
ad	adj.	रुंद
nze	n.	कांशें
ther	n.	भाव
ther-in-law	n.	मेवणो; साडू
w	n.	भुंवी
wn	adj.	पुडी रंग
sh	v.	घांस-

bubble	n.	बोमाडो
bucket	n.	बालदी
bud	n.	कळो
buffalo (he)	n.	रेडो
buffalo (she)	n.	म्हस
bug	n.	भिकूण
build	v.	बांद-
bullock	n.	बैल
burden	n.	वजें
burn	v.	लास-
bury	v.	पुर-
burst	v.	फुट-; स्फोट जा-
bush	n.	झोंप
busy	adj / adv.	कामाचें कामांत
but	conj.	पूण
butter	n.	लोणी
butcher	n.	कसाब
butterfly	n.	पाखो
buttermilk	n.	ताक
buy	v.	विकतो घे-

C

cabbage	n.	कोबू; कोबी
cage	n.	पांदरो
calf	n.	पाडूक
call	n.	आपोवणो
call	v.	आपय-
calm	adj.	थंड
	v.	थंड जा-

camel	n.	ऊंट; करें
can	n.	डबो
can	v.	शक्य जा-
candle	n.	मेणवात
canji	n.	पेज
cardamom	n.	येळ; वेळची
care	n.	जतनाय
careful	adj.	जतनाय आसलेलो
careless	adj.	जतनाय नासलेलो
carpenter	n.	मेस्त
carrot	n.	गाजर
carry	v.	व्हर-
cart	n.	गाडो
cashew	n.	काजू
cashewnut	n.	काजुगर
caste	n.	जात
castle	n.	किल्लो
cat	n.	माजर
catch	n.	जिखून धर-
cauliflower	n.	कोबू फूल
cause	n.	कारण
centre	n.	केंद्र
century	n.	शेंकडो; शतक
chaff	n.	भुसो
chair	n.	कदेल
chain	n.	सरपळी
change	n.	बदल
chapel	n.	कपेल
cheap	adj.	सवाय
cheat	n.	फटींग
	v.	फटय-
cheek	n.	पोलो
cheerful	adj.	प्रसन्न
chest	n.	हड्डें; छाती
chew	v.	चाब-
chick	n.	पील
chickenpox	n.	फुगांव
child	n.	भुरगें
chill	n.	शीं
chilly	n.	मिरसांग
	adj.	झेलाद
chin	n.	खाडकी
chopper	n.	कोयतो
church	n.	इगर्ज
cinnamon	n.	तिखी
clean	adj.	निवळ
	v.	निवळ कर-
clear	adj.	स्पश्ट
clever	adj.	शाणें
climb	n.	चडाव; चडटी
close	adj.	लागींचें
	v.	धांप-
cloth	n.	लुगट
cloud	n.	कूप
clove	n.	लवंग
cock	n.	कोंबो
cockrel	n.	कोंबलो
cockroach	n.	जल्लो
coconut	n.	नाल्ल
coconut kernel	n.	कातली

oconut shell n. कट्टी
offee n. काफी
oin n. नाणें
oir n. नाल्लाचो काथो
old adj. थंड
ollect v. एकठांय-
ollection n. झेलो; एकठावणी
olour n. रंग
olumn n. खांबो; स्तंभ
omb n. दांतोणी; फणी
ome v. ये-
omfort n. आराम
ompany n. वांगड; सांगात
ondition n. कोनिसांव; अट
onsequence n. परिणाम
ontentment n. समाधान; धादोसकाय
ook n. रांदपी
v. रांद-
ool adj. थंड
v. थंड जा-; थंड कर-
copper n. तांबें
cord n. दोर
coriander n. कोथमीर
costly adj. म्हारग
cotton n. कापूस
cough n. खांक
cough v. खांक-
count v. मेज-

country n. देश; राष्ट्र
courtyard n. आंगण
cousin n. बापोलभाव; मावशेभाव; मामेभाव; आतेभाव
cow n. गाय
coward adj. भिजूड
cowardice n. भिजूडपण
cowshed n. गोठो
crab n. कुल्ली
crack n. फूट
v. फुट-
cradle n. पाळणें
crane n. बळार; बकें
creature n. प्राणी
crest n. शेंकरें
crime n. गुन्यांव
crocodile n. मानगें
crow n. कावळो
crowd n. गर्दी
cry n. आड्डी
v. आड्ड-
cuckoo n. कोगूळ
cucumber n. तवशें
cupboard n. आरमार
curd n. धंय
curry n. कडी
curtain n. पड्डो

curse	n.	स्राप
curve	n.	मोडण; वोल्त
custard apple	n.	आंतेर; सिताफळ
cut	n.	घावो; घाय
cut	v.	काप-

D

dacoit	n.	डाकू
daily	adv.	दर दिसा
daily wage	n.	दिसवडो
dale	n.	घळ
dam	n.	बांद
damp	adj.	दमट; वलें
dance	n.	नाच
	v.	नाच-
danger	n.	संकट
dare	v.	धाडस कर-
darkness	n.	काळोख
darn	v.	रफू कर-
dash	v.	आपट-
date	n.	तारीख
daughter	n.	धूव
daughter-in-law	n.	सून
dawn	n.	फांतोड; फालें
day	n.	दीस
day after tomorrow	adv.	परां
day before yesterday	adv	पयर
dead	adj.	मेल्लें
deaf	adj.	भेरें; भेड्डें
dear	adj.	प्रिय; मोगाळ
death	n.	मरण
debt	n.	रीण
decade	n.	दशक
decide	v.	थाराय-
decision	n.	थारावणी
dedicate	v.	ओंप -
dedication	n.	ओंपणी
deer	n.	हरण
defence	n.	राखण
defend	v.	राखण कर-
delicate	adj.	नाजूक
delicious	adj.	रुचीक
demon	n.	राकेस
desire	n.	इत्सा
despair	n.	निरशेणी
	v.	निरशेणी ये-
destroy	v.	नाच्च कर-
detail	n.	बारीक सारीक गजाल
devil	n.	देंवचार
devoid (of)	adj.	नासतना
devotion	n.	भक्ती
devout	adj.	धर्मीक
dew	n.	दंव
die	v.	मर-
differ	v.	भेद आस-
difference	n.	भेद
difficult	adj.	कठीण
dim	adj.	हयन्हयशें
dine	v.	जेव-

dirt	n.	हळशीक
dirty	adj.	हळशिकावणें
disaster	n.	अनर्थ
discipline	n.	शिस्त
dish	n.	ताट; रुचीक खाण
disorder	n.	गोंदळ
dispute	n.	झगडें
dissolve	v.	विरगळ-
divide	v.	वांट-
divine	adj.	दैवी
do	v.	कर-
dog	n.	सुणें
doll	n.	बावली
donkey	n.	गाढव
double	adj.	दुपेट; दुप्पट
doubt	n.	दुबाव
dove	n.	पारवो
down	p./adv.	सकयल; खाला
drag	v.	फरफटीत ओड-
drama	n.	नाटक
draw	v.	ओड-; काड-
dream	n.	सपन
	v.	सपन पड-
drink	n.	पियेवपाची वस्त
	v.	पिये-
drop	n.	थेंब; थेंबो
drop	v.	सकयल पड-
drought	n.	दुकळ
drown	v.	बुडून मर-
drowsy	adj.	न्हिदसुरो
dry	adj.	सुकें
	v.	सुकय-
dry fish	n.	खारें नुस्तें
duck	n.	बदक
dull	adj.	मंदबुद्दी
dumb	adj.	मोनें
dusk	n.	तिनसांज
dust	n.	धुल्ल; धुल्लो
duty	n.	लागणूक
dwarf	adj.	गिड्डो
dye	n.	रंग
dye	v.	रंग दि-

E

each	adj./p.	जण एक
eager	adj.	आंवडेल्लें
eagle	n.	घोण
ear	n.	कान
early	adj.	आदलें
	adv.	पयलीं; आदीं
earn	v.	जोड-
earnings	n.	जोड
earth	n.	पृथ्वी; धरतरी
earthworm	n.	गांयडोळ
east	n.	उदेंत
easy	adj.	सोंपें
eat	v.	खा-
eave	n.	पांवळी
ebb	v.	सुकती जा-

echo	n.	घुमिल्लो आवाज; प्रतिध्वनी
eclipse	n.	गिराण
edge	n.	धार
effort	n.	प्रयत्न
egg	n.	तांतीं
ego	n.	हांवपण
eight	n./adj.	आठ
eighteen	n./adj.	अठरा
eighteenth	n. adj.	अठरावें
eighth	adj.	आठवें
eighty	n./adj.	अंयशीं
elbow	n.	कोंपर
elect	v.	वेंच-
election	n.	वेंचणूक
electricity	n.	वीज
elephant	n.	हती
eleven	n./ adj.	इकरा
eleventh	adj.	इकरावें
else	adj.	दुसरें; नाजाल्यार
empty	adj.	रितें
end	n.	अखेर
end	v.	अखेर जा-
enjoy	v.	मजा कर-
enjoyment	n.	मजा
enough	adj.	पुरो
enthusiasm	n.	उरबा
entry	n.	प्रवेश; येवप
equal	adj.	सारकें; समान
erect	adj.	उबें
essay	n.	निबंद
essential	adj.	गरजेचें
ethical	adj.	नितीक
evening	n.	सांज
event	n.	घडणूक
ever	adv.	सदां
every	adj.	दर एकलो
examine	v.	परिक्षा घे-
example	n.	देख
except	p.	बगर
exception	n.	आडवाद
exist	v.	आस-
experience	n.	अणभव
experiment	n.	प्रयोग
explain	v.	समजावन सांग-
eye	n.	दोळो
eyebrow	n.	भुंवी
eyelid	n.	पापणी
eyesight	n.	नदर

F

fable	n.	बोधकथा; काणी
face	n.	रूप; तोंड; चेरो
fact	n.	घडणूक
faggot	n.	भरो (लांकडांचो)
fail	v.	अपेशी जा-
failure	n.	अपेस
fair	n.	नितळ
faith	n.	श्रद्धा; विस्वास
faithful	adj.	विस्वासू

fake	adj.	खोटें
fall	n.	पडप
fall	v.	पड-
fame	n.	नामना
family	n.	घराबो
famine	n.	उपासमार
fan	n.	पंखो; आयणो
	v.	वारो घाल-
far	adv.	पयस
farm	n.	मळो
farmer	n.	शेतकामती
farming	n.	शेतकांमत
fast	n.	उपास
	adv.	बेगीन
fat	adj.	मोटें (आंगान); जाडें
fate	n.	नशीब; दैव; प्राक्तन
father	n.	बापूय; पाय
father-in-law	n.	मांव; सासूपाय
fault	n.	गुन्यांव
fear	n.	भंय; भिरांत
	v.	भंय दिस-; भिरांत दिस-
fearful	adj.	भिरांकूळ
feather	n.	पांख
feed	v.	जेवय-; लाय-
feel	v.	भाव-
feeling	n.	भावना
feminine	adj.	बायलां संबंदीं
fence	n.	आडावण
fertiliser	n.	सारें
festival	n.	उत्सव
field	n.	शेत
fifteen	n. /adj.	पंदरा
fifteenth	adj.	पंदरावें
fifth	adj.	पांचवें
fiftieth	adj.	पन्नासावें
fifty	n./adj.	पन्नास
fight	n.	झगडें
fighter	n.	झगडपी
figure	n.	आकृती
fill	v.	भर-
filth	n.	घाण; हळशीक
fin	n.	पांखटो (नुस्त्याचो)
find	v.	मेळ-
fine	adj.	बरें; सोबीत
finger	n.	बोट
finish	v.	सोंपय-
fire	n.	उजो
first	adj.	पयलें
fish	n.	नुस्तें
fisherman	n.	नुस्तेकार
fist	n.	मूठ
fit	adj.	लायक; जाय तशें
five	n./adj.	पांच
flag	n.	बावटो
flame	n.	वात
flat	adj.	सपाट
flatten	v.	सपाट कर-
flattened rice	n.	फोव
flea	n.	हुलूक

flesh	n.	मांस
float	v.	उफे-
flood	n.	अवर; हुंवार; पूर
flour	n.	पीठ
flow	v.	व्हांव-
flower	n.	फूल
fly	n.	मूस
fly	v.	उड-
fog	n.	धुंवरी; दाट धुकें
foam	n.	फेंस; दाट फेणेर
fold	n.	दोड
fold	v.	दोड -
follow	v.	फाटल्यान वच-; कळ-
folly	n.	पिशेपण
fondle	v.	अपुरबाय कर-
fool	n.	मूर्ख मनीस
	v.	फसय-
foot	n.	पावल
for	p.	खातीर; पसत
	conj.	कित्याक तर
force	n.	बळ; नेट
forehead	n.	कपल
forest	n.	रान
forget	v.	विसर-
forgetfulness	n.	विस्रर
form	n.	आकार
	v.	घडय-;आकार दि-
former	adj.	आदलें
fort	n.	गढ; किल्लो
fortieth	adj.	चाळिसावें
fortnight	n.	पंद्रस
fortune	n.	नशीब; आसपत
forty	n./adj.	चाळीस
four	n./adj	चार
fourteen	n./adj	चवदा
fourteenth	adj.	चवदावें
fourth	adj.	चवथें
fox	n.	कोलो
frame	n.	फास्की
free	adj.	स्वतंत्र; मेकळो
free (of cost)	adj.	फुकट
freedom	n.	स्वतंत्रताय
fresh	adj.	तार्जे
Friday	n.	सुक्रार
friend	n.	इश्ट, मित्र
fright	n.	धास्ती
fringe	n.	देग
frog	n.	बेबो
front	n.	फुडलो भाग
	adj.	फुडलें; मुखावयलें
froth	n.	फेणेर; फेंस
fruit	n.	फळ
fry	v.	तळ-
full	adj.	भरिल्लें
full moon	n.	पुनव
fume	n.	वाफ; धुंवर
fun	n.	मजा
futile	adj.	वेर्थ; फुकट

G

gain	n.	जोड
	v.	जोड-
game	n.	खेळ
garden	n.	बाग
garlic	n.	लसूण
gate	n.	दरवटो
gather	v.	एकठांय
gay	adj.	आनंदीत
gem	n.	रत्न
gender	n.	लिंग
general	adj.	सर्वसादारण
geography	n.	भूगोल
germ	n.	जंतू
get	v.	घे-; मेळ-
get down	v.	सकयल देंव-
get up	v.	उठ-
ghee	n.	तूप
ghost	n.	भूत
gift	n.	भेट
ginger	n.	आलें
girl	n.	चली
give	v.	दि-
glass	n.	हारसो; कांच; कोप
glean	v.	वेंच-
glow worm	n.	काजुलो
go	v.	वच-
goal	n.	ध्येय; साध्य; मोख
goat	n.	बोकडो
god	n.	देव
gold	n.	भांगर
goldsmith	n.	शेट
good	adj.	बरें
government	n.	सरकार
grain	n.	कण; वरव
gram	n.	चणो; उडीद
grammar	n.	व्याकरण
grand	adj.	भव्य; मोटें
granddaughter	n.	नात
grandfather	n.	आजो; शापाय
grandmother	n.	आजी; शामांय
grandson	n.	नातू
grape	n.	दाखू ; द्राक्ष; दाख
grass	n.	तण
graze	v.	चर
great	adj.	व्हड
greed	n.	हावरेपण
green	adj.	पाचवो
ground	n.	जागो; सुवात
grow	v.	वाड-; वाडय-
guava	n.	पेर
guest	n.	सोयरो; पावणो
guide	n.	वाट दाखोवपी
	v.	वाट दाखय-

H

habit	n.	संवय
hair	n.	केंस; ल्हंव
half	n./adj.	अर्द
halt	n.	थांबो

halt	v.	थांब-	hide	v.	लिपय-
hammer	n.	तुतयो	high	adj.	ऊंच
hand	n.	हात	hill	n.	दोंगर
handful	adj.	मूठभर	hillock	n.	दोंगुल्ली
hang	v.	हुमकळाय-; गोळार मार-	hire	n.	भाडें
				v.	भाड्यान दि-; घे-
happiness	n.	सूख	history	n.	इतिहास
happy	adj.	सुखी	hit	v.	मार-
hard	adj.	घट्ट	hold	v.	धर-
harvest	n.	लुवणी	hole	n.	बोंथो; बुराक
haste	n.	ताकतीक	hollow	adj.	पोकळ
hat	n.	चेपें	holy	adj.	पवित्र
hate	v.	दुस्वास कर-	home	n.	घर
have	v.	आस-	honest	adj.	प्रामाणिक
hay	n.	तण	honey	n.	म्होंव
head	n.	तकली; माथें	horn	n.	शींग
health	n.	भलायकी	horse	n.	घोडो
heap	n.	रास	hot	adj.	गरम; तापिल्लें
heart	n.	काळीज	house	n.	घर
hearth	n.	रांदन	housewife	n.	घरकान्न
heat	n.	गरमी; कालोर	how	adv.	कशें
heaven	n.	सर्ग	humble	adj.	ल्हानतिकायेचें
heavy	adj.	जड	humility	n.	ल्हानतिकाय
heel	n.	खोंट	hundred	n./adj	शें; शंबर
height	n.	उंचाय	hundredth	adj.	शंबरावें
hell	n.	नरक	hunger	n.	भूक
help	n.	मजत; पालव	husband	n.	घोव
hen	n.	कोंबी	husk	n.	कल्ल
here	adv.	हांगा	hut	n.	खोंप
hide	n.	चामडें	hypocrite	adj.	दांभिक

I

ice	n.	झेल; बर्फ
idea	n.	कल्पना
ideal	n.	आदर्श
idle	adj.	रिकामें
idol	n.	मूर्त
if	conj.	जरी
ignorant	adj.	अजाण
ignore	v.	दुर्लक्ष कर-
ill	adj.	पिडेस्त
illness	n.	पिडा
image	n.	मूर्त
importance	n.	म्हत्व
in	p.	भितर
incense	n.	धूप
income	n.	जोड-
infant	n.	दुदाचें भुरगें
innocent	adj.	निश्पाप
insect	n.	जीव
intelligence	n.	बुद्द
iron	n.	लोखंड
island	n.	जुंवो

J

jackfruit	n.	पणस
jaggery	n.	गोड
jail	n.	कादय; बंदखण
jewel	n.	रत्न
job	n.	नोकरी
join	v.	जोड-; रुजू जा-
joint	n.	जूड
joy	n.	आनंद
judge	n.	जुवीज; नितीदार
juice	n.	रोस
jump	n.	उडकी
	v.	उडकी मार-
jungle	n.	रान
justice	n.	न्याय

K

keep	n.	दवर-
kernel	n.	गर
key	n.	चावी
kick	v.	खोंट मार-; खोंटाय-
kidney	n.	मूत्रपिंड
kill	v.	जितो मार-
kind	adj.	मायेस्त
king	n.	राय; राजा
kingdom	n.	राज
kiss	n.	उमो; पापी
	v.	उमो घे -
kitchen	n.	रांदचीकूड
kite	n.	पतंग
kitten	n.	माजराचें पील
knee	n.	धोंपर; दिमी
kneel	v.	दिमी मोड -
knife	n.	सुरी; पेसकाती
know	v.	जाणा जा-
knowledge	n.	गिन्यान; ज्ञान

L

labour	n.	कश्ट; वावर
lack	n.	उणेपण
	v.	उणें आस-
lad	n.	भुरगो
ladder	n.	निसण
lady	n.	बायल
ladyfinger	n.	भेंडो
lair	n.	धोल
lake	n.	तळें
lame	adj.	थोंटें
lamp	n.	दिवो
lance	n.	भालो
land	n.	जमीन
language	n.	भास; भाशा
large	adj	व्हड
last	adj.	निमाणें
late	adj.	सोंपिल्लो (मनीस)
	adv.	उसरां
laugh	v.	हांस -
laughter	n.	हांसो
law	n.	कायदो
lazy	adj.	आळशी
lead	n.	शिंशें
lead	v.	मार्ग दाखय-
leaf	n.	पान
leak	v.	गळ-
leakage	n.	गळटी
lean	v.	तेंक-
leap	v.	उडी मार-
learn	v.	शिक-
least	adj.	उण्यांत उणें
leave	v.	सोड-
	n.	सुटी
leech	n.	जळू
left	adj.	दावें
	v.	सोडलें
leg	n.	पांय
leisure	n.	रितो वेळ; उसरपत
lemon	n.	लिंबू
lend	v.	उदार दि-
less	adj.	ल्हान
	adv.	उणें
letter	n.	पत्र; चीट; अक्षर
liar	adj.	फटकिरें
lick	v.	चाट-
lid	n.	धांकणें
lie	n.	फट
life	n.	जीवन; जीण; जिवीत
lift	v.	उबार-
light	n.	उजवाड
light (weight)	adj.	ल्हव
like	adj.	सारकें
	v.	मानव-; आवड-
limp	v.	कुट-
line	n.	वळ
link	n.	मेळ
lion	n.	शींव
lip	n.	ओंठ

isp	v.	लुडबें उलय-
ist	n.	वळेरी
isten	v.	आयक -
ittle	adj.	थोडें; इल्लें
ive	adj.	जितें
	v.	जिये-
iver	n.	फिग्द; यकृत
iving	adj.	जितें
izard (garden)	n.	शिल्ली
izard (house)	n.	पाल
oad	n.	वजन; वजें
oam	n.	चिकणमाती
ock	n.	कुलप
oft	n.	माळो
og	n.	मुणारी
one	adj.	एकमुळो
oneliness	n.	एकलेपण
onely	adj.	एकसुरें
ong	adj.	लांब
ook	n.	नदर
	v.	पळय
oose	adj.	गळगळीत; सदळ
ord	n.	धनी
ose	v.	शेण-
oss	n.	लुकसाण
otus	n.	कमळ; साळीक
oud	adj.	मोटें
	adv.	मोठ्यान
ouse	n.	ऊय
ove	n.	मोग; प्रेम

	v.	मोग कर -
low	adj.	सकलें
luck	n.	नशीब
lukewarm	adj.	दुगदुगीत
lump	n.	दिफळ
lung	n.	फुफूस

M

machine	n.	यंत्र; माक्न; मशीन
mad	adj.	पिशें
madness	n.	पिशेपण
main	adj.	मुखेल
maize	n.	मको
make	v.	कर-
male	n.	दादलो
man	n.	मनीस; दादलो
many	adj.	खूब
mango	n.	आंबो
map	n.	नकसो
margin	n.	देग; कड
marry	v.	लग्न जा-; - कर-
marriage	n.	लग्न; लगीन
martyr	n.	हुतात्मो
mason	n.	गंवडो
master	n.	धनी; पात्रांव
mat	n.	शेंदरी
mattress	n.	कुलचांव; गादी
meal	n.	जेवण
mean	adj.	हलकट; नीच
meaning	n.	अर्थ

measles	n.	हुरहुरें
measure	n.	माप
	v.	माप-
meat	n.	मास
medicine	n.	वखद
meet	n.	बसका
	v.	मेळ-
meeting	n.	सभा
melon	n.	चिबड
memory	n.	याद; उगडास
midday	n.	दनपार
middle	adj.	मदलें
mild	adj.	मोव; सादें
milk	n.	दूद
mind	n.	मन
mine	n.	खण
miser	adj.	चामटें
miserable	adj.	दळडिरें
misery	n.	दळिद्र; दळडीर
mob	n.	जमो
mock	v.	पिशार उडय-
moment	n.	खीण
Monday	n.	सोमार
money	n.	दुडू; पयसो
monkey	n.	माकड; वानर
monsoon	n.	मीर्ग
month	n.	म्हयनो
moon	n.	चंद्र
moonlight	n.	चान्नें
moral	n.	बोध
morality	n.	नीत
more	adj.	चड
morning	n.	सकाळ
mosquito	n.	जळार
moss	n.	शेळो
moth	n.	पिसोळें
mother	n.	आवय; मांय
mother-in-law	n.	मांय; सासूमांय
mother tongue	n.	आवयभास
mountain	n.	दोंगर
moustache	n.	मिशी
mouse	n.	हुंदीर
mouth	n.	तोंड
move	n.	हाल-
much	adj.	खूब
mumps	n.	गालगुटां
murder	n.	खून
music	n.	संगीत
mustard	n.	सांसव

N

nail	n.	खिळो; नाखूट
naked	adj.	नागडें; उकतें
name	n.	नांव
narrow	adj.	अशीर
nature	n.	सैम
nausea	n.	वीट
navel	n.	बोंबली
near	adv.	लागीं
neat	adj.	वेवस्थीत

edle	n.	सूय
ghbour	n.	शेजारी
phew	n.	पुतणयो
t	n.	जाळ; जाळें
ver	adv.	केन्नाच ना
w	adj.	नवें
w moon	n.	उमास
ws	n.	बातमी; खबर; नवीदाद
xt	adj.	दुसरें; मुखावयलें
ce	adj.	बरें
ece	n.	धुवडी; भाची
ght	n.	रात
ne	n./adj.	णव
neteen	n./adj.	एकोणीस
neteenth	adj.	एकोणिसावें
netieth	adj	णवदावें
nety	n.adj	णवद
nth	adj.	णववें
	adv.	ना
on	n.	दनपार
rth	n.	उत्तर
se	n.	नाक
t	adv.	ना
thing	n.	कांय ना
w	adv.	आतां
de	adj.	नागडें
mb	adj.	भेरेल्लें

O

oath	n.	सोपूत
obey	v.	सांगिल्लें आयक-
object	n.	वस्तू
	v.	विरोध कर-
ocean	n.	म्हादरया
of	p.	चें; लें; जें
offend	v.	अपमान कर-
offer	v.	दि-; दिवंक कर-
oil	n.	तेल
old	adj.	जाणटें; पोरणें
on	p.	वयर
once	adv.	एकदां
one	n./adj.	एक
onion	n.	कांदो; पियाव
only	adv.	फकत
open	adj.	उकतें
	v.	उगड-
opinion	n.	मत
opinion poll	n.	जनमत कौल
opposition	n.	विरोध
or	conj.	नाजाल्यार; वो; वा
order	n.	वेवस्था; फर्मान
organisation	n.	संघटणा
organise	v.	संघटीत जा-
other	adj.	दुसरें
out	adv.	भायर
over	p./adv.	वयर

owl	n.	नातूक; घुगूम
own	adj.	खाशेलें;
		खासा आपलें
owner	n.	धनी; मालक;
		पात्रांव
ox	n.	बैल
oyster	n.	कालूं

P

paddy	n.	भात
page	n.	पान
pail	n.	बालदी
pain	n.	दूख
paint	n.	रंग
	v.	रंग काड-
pair	n.	जोडी; जोडो
palm	n.	तळवो (हाताचो)
papaya	n.	पोपाय
paper	n.	कागद
parrot	n.	कीर; पोपट
part	n.	वांटो; भाग
past	n.	गेल्लो काळ
patient	n.	वायटकार
path	n.	वाट; मार्ग
paw	n.	दावखूल;दावली
pay	v.	फारीक कर-
payment	n.	पगार
pea	n.	वाटाणो
peace	n.	शांतताय
peacock	n.	मोर

peak	n.	तेमूक
pearl	n.	मोतीं
pebble	n.	फातुल्ली
peel	n.	साल
peg	n.	खुंटी
people	n.	लोक
pickaxe	n.	कुदळ; पिकास
pickle	n.	लोणचें
picture	n.	चित्र
piece	n.	कुडको
pig	n.	दुकर
pigeon	n.	पारवो
pillar	n.	खांबो
pillow	n.	उशें
pineapple	n.	अनस
pink	adj.	गुलाबी
pipe	n.	नळी
place	n.	जागो; सुवात
plain	n.	मळ
	adj.	सरळ; स्पश्ट
plan	n.	तजवीज
plant	n.	झाड
plate	n.	बशी
platter	n.	थाळी
play	n.	खेळ
	v.	खेळ-
plough	n.	नांगर
	v.	नांगर-
pluck	v.	खुंट-; तोड-
plus	prep.	आनीक; अदी

ocket	n.	बोल्स
oem	n.	कवीत; कविता
oet	n.	कवी
oint	n.	टिंब; तोंक
oison	n.	वीख
omegranate	n.	डाळींब
ool	n.	तळी; कोंड
oor	adj.	गरीब
ost	n.	टपाल
ot	n.	आयदन
otter	n.	कुमार
our	v.	रकय-
owder	n.	पिठो
ower	n.	सत्ता
resent	n.	भेट; v. भेटय-
rice	n.	मोल
rick	v.	तोप-
rison	n.	कादय; बंदखण
rize	n.	इनाम
rotect	v.	राखण कर-
rotection	n.	राखण
ull	v.	ओड
umpkin	n.	दुदी
unish	v.	ख्यास्त कर-
us	n.	पूं; मातेर
ush	v.	धुकल-
ut	v.	घाल-

Q

ualify	v.	लायक जा-
quality	n.	गूण
quarrel	n.	झगडें; v. झगड-
quarrelsome	adj.	झगडाळ
queen	n.	राणी
queue	n.	रांक
quickly	adv.	बेगीन
quiet	n.	शांतता
quit	v.	सोड-
quite	adv.	सामकें

R

rabbit	n.	सोंसो
radish	n.	मुळो
rafter	n.	वांसो
rain	n.	पावस
rainy season	n.	पावसाळो
rat	n.	हुंदीर (काटांदोर)
raw	adj.	हरवें
read	v.	वाच-
real	adj.	खरो
reap	v.	लुंव-
receive	v.	घे-
red	adj.	तांबडें
relation	n.	नातें
remedy	n.	वखद; उपाय
remember	v.	याद जा-
remembrance	n.	याद; उगडास
remind	v.	उगडास कर-
respect	n.	मान; v. मान दि-
rib	n.	बरगडी; बर

rice	n.	तांदूळ
rich	adj.	गिरेस्त
right	adj.	उजवें
	adv.	बरोबर
righteous	adj.	उजू
rim	n.	कांठ; कड
ring	n.	मुदी
ripe	adj.	पिकें
river	n.	न्हंय
road	n.	रस्तो; मार्ग
rob	v.	चोर-
roof	n.	पाखें
room	n.	कूड
root	n.	मूळ
rope	n.	राजू
rot	v.	सडप
rotten	adj.	कुसकें
rough	adj.	खडबडीत; खरखरीत
round	adj.	वाटकुळें
row	n.	रांक
rub	v.	घांस-

S

sacred	adj.	पवित्र
sacrifice	n.	त्याग
sad	adj.	दुख्खी
sadness	n.	दुख्ख
safe	adj.	सुरक्षीत
sail	n.	शीड
saint	n.	संत
saliva	n.	थुकी; लाळ
salt	n.	मीठ
salvation	n.	मुक्ती
same	p./adj.	तोच; तेंच
sand	n.	रेंव
sapling	n.	रोंपो; रोंपलो
Saturday	n.	शेनवार
saucer	n.	बशी
save	v.	वांचय-
saw	n.	खरवत
sawmill	n.	वखार
say	v.	सांग-
saying	n.	म्हण
scab	n.	खवळ
scabies	n.	खोरोज
school	n.	शाळा; इश्कोल
scissors	n.	कातर
script	n.	लिपी
scorpion	n.	विंचू
sculptor	n.	शिल्पी
sculpture	n.	शिल्प
sea	n.	दरया
search	n.	सोद; v. सोद-
seat	n.	बसका
second	adj.	दुसरो
secret	n.	गूट; गुपीत
see	v.	पळय-; देख-
seed	n.	बीं
seedling	n.	रोंपो; रोंपलो

seek	v.	सोद-
self	p.	आपूण
sell	v.	विक-
send	v.	धाड-
sense	n.	इंद्रीय
serene	adj.	शांत
serpent	n.	जिवाणें
serve	v.	सेवा कर-
service	n.	नोकरी; सेवा
sesame	n.	तीळ
seven	n./adj.	सात
seventeen	n./adj.	सतरा
seventeenth	adj.	सतरावें
seventieth	adj.	सत्तरावें
seventh	adj.	सातवें
seventy	n./adj.	सत्तर
sew	v.	शिंव-
shade	n.	सावळी
shadow	n.	सावळी
shallow	adj.	उथळ
shame	n.	लज
shape	n.	आकार
	v.	आकार दि-
shave	v.	खाड कर-
sheaf	n.	पेंडी
sheep	n.	मेंढरो
shell	n.	शिंपी
shine	v.	चकचक-
ship	n.	तारूं
shop	n.	पसरो
short	adj.	मोटवें; ल्हान
shoulder	n.	खांद
show	v.	दाखय-
shut	v.	बंद कर-
side	n.	बगल; कूस
sieve	n.	चाळण
sight	n.	नदर
sign	n.	खूण
silence	n.	शांतताय
silver	n.	रुपें
similar	adj.	सारकें
simple	adj.	सादें
sin	n.	पातक
since	p.	-च्यान
sing	v.	गाय-
single	adj.	एकूच; एकलेंच
sink	v.	खाला वच; बुड-
sinner	n.	पातकी
sister	n.	भयण
sister-in-law	n.	मेवणी; भावज
sit	v.	बस-
six	n./adj.	स
sixteen	n./adj.	सोळा
sixteenth	adj.	सोळावें
sixth	adj.	सवें
sixtieth	adj.	साठावें
sixty	n./adj.	साठ
skill	n.	कुशळटाय
skin	n.	कात
sky	n.	मळब

slap	n.	थापट;
	v.	थापट मार-
slip	v.	निसर-
slipperiness	n.	निसरट
slope	n.	देंवती
slow	adj.	मंद
small	adj.	ल्हान
small-pox	n.	असूक; देवी
smash	v.	कुडके कर-
smile	v.	मातसो हांस-
smoke	n.	धुंवर
	v.	सिगार ओड-
snail	n.	गोगलगाय
snake	n.	सोरोप
sneeze	n.	शींक; v. शिंक-
sniff	v.	वास घे- (नेटान)
snuff	n.	पूड (ओडपाची)
so	adv.	तशें
	conj.	तेप्रमाण
soap	n.	शाबू; साबांव
society	n.	समाज
sock	n.	मेय
soft	adj.	मोव
sole	n.	तळवो
solid	adj.	घट्ट
some	adj.	कांय
son	n.	पूत
son-in-law	n.	जांवय
song	n.	गीत
sorrow	n.	दुख्ख; खेद
soul	n.	आत्मो
sound	n.	आवाज
sour	adj.	आंबट
south	n.	दक्षिण
space	n.	अवकाश
spade	n.	खोरें
span	n.	वेंत
spare	v.	वाटाय-
	adj.	सुटें; थोडें; उरिल्लें
spark	n.	कीट
speak	v.	उलय-
special	adj.	खाशेलें
speed	n.	वेग; गती
spend	v.	खर्ची-
spice	n.	मसालो
spider	n.	कोळी; कापडयो
spill	v.	रक-
spine	n.	कणो (फाटीचो)
spinster	n.	आंकवार बायल
spirit	n.	आत्मो
spit	n.	थुकी; v. थुक-
spoon	n.	कुलेर
spot	n.	खत; जागो
squirrel	n.	चानी
stale	adj.	शेळें
stalk	n.	देंठ
stand	v.	उबो राव-
star	n.	नखेत्र
state	n.	अवस्था; राज्य

stay	n.	राव-
steamer	n.	बोट
steel	n.	तिखें
stem	n.	देंठ
step	n.	पावल
	v.	पावल मार-
stick	n.	बडी; v. दस-
stink	v.	घाण मार-
stomach	n.	पोट
stone	n.	फातर; गुंडो
stop	v.	थांब-; राव-
storm	n.	वादळ
story	n.	कथा; काणी
straight	adj.	सरळ
stranger	n.	परकी
street	n.	रस्तो
string	n.	माळ
strong	adj.	घट
stump	n.	खूंट; खुंटो
stubborn	adj.	हटी
study	v.	शिक-
success	n.	येस
such	adj.	असलें
suck	v.	चोख-
suddenly	adv.	अकस्मात
suffer	v.	भोग (दुख्ख, त्रास)
suffering	n.	भोग
sugar	n.	साकर
sugarcane	n.	उशीकांडो; ऊस
suggestion	n.	सुचोवणी
suicide	n.	आत्मघात
sum	n.	बेरीज
summer	n.	गीम
summit	n.	तेमूक
sun	n.	सूर्य
Sunday	n.	आयतार
sunlight	n.	वत; निबर
sunrise	n.	सुर्योदय
sunset	n.	सुर्यास्त
sure	adj.	खात्रीचें
surprise	n.	अजाप
survive	v.	वांच-
suspect	v.	दुबाव दिस-
swan	n.	हांयस
sway	v.	धोल-
swear	v.	सोपूत घे-
sweat	n.	घाम; v. घाम ये-
sweep	v.	सात्र मार-
sweet potato	n.	कणंग
swim	v.	पेंव-
swine	n.	दुकर
swing	n.	झोंपाळो
	v.	धोल-
sympathy	n.	आपलेपण
system	n.	पद्दत; वेवस्था

T

table	n.	मेज
tail	n.	शेंपडी
take	v.	घे-

tale	n.	काणी
talent	n.	अक्कल
talk	v.	उलय-
tall	adj.	ऊंच
tamarind	n.	चींच
tame	n.	पाळीव
tap	n.	नळ
tar	n.	डांबर
target	n.	मोख
task	n.	नेमून दिल्लो वावर
taste	n.	रूच
tea	n.	च्या
teach	v.	शिकय-
tear	n.	दूक; v. पिंज-
tell	v.	सांग-
temple	n.	देवूळ; कानसूल
ten	n./adj.	धा
tenant	n.	मुंडकार
tenth	adj.	धावें
thank	v.	उपकार मान-
theft	n.	चोरी
then	adv.	तेन्ना
thence	adv.	थंयच्यान
therefore	adv.	देखून
thick	adj.	दाट
thief	n.	चोर
thigh	n.	जांगड
thin	adj.	बारीक; पातळ
thing	n.	नग; वस्त
third	adj.	तिसरें
thirst	n.	तान
thirteen	n./adj.	तेरा
thirteenth	adj.	तेरावें
thirtieth	adj.	तिसावें
thirty	n./adj.	तीस
thorn	n.	कांटो
though	conj.	जरी
thought	n.	विचार
thousand	n./adj.	हजार
thrash	v.	बडय-
thread	n.	सूत; दोरो
threat	n.	धमकी
three	n./adj.	तीन
thresh	n.	मळ
throat	n.	गळो
throne	n.	शिंवासन
throw	v.	मोख-; उडय-
thumb	n.	आखाणो
Thursday	n.	बिरेस्तार
thus	adv.	अशे तरेन
tie	n.	ग्रावात
	v.	बांद-
tiger	n.	वाग
tight	adj.	घट्ट
tile	n.	नळो; तिजुलो
time	n.	वेळ; काळ; वगत
tip	n.	तोंक
tire	v.	पुरो जा-
tobacco	n.	घुमटी
today	adv.	आज; आयज

toddy n. सूर
toddy tapper n. रेंदेर
toe n. पांयाचें बोट
together adv. एकठांय
tomb n. थडें
tomorrow adv. फाल्यां
tongs n. चिमटो
tongue n. जीब
tonight adv. आयचे रार्ती
too adv. लेगीत
tooth n. दांत
top n. भोंवरो
p./adv. वयर
torch n. दिवटी
tortoise n. कांसव; कांसय
tour n. भोंवडी
tourist n. भोंवडेकार
toy n. खेळणें
translation n. अणकार
transport n. येरादारी
travel v. भोंव-
traveller n. भोंवडेकार
tree n. झाड
tremble v. कडकड-
true adj. बरोबर
trust n. विस्वास
truth n. खरें; सत
truthful adj. खरें सांगपी
try v. यत्न कर-
Tuesday n. मंगळार
tune n. सूर
turmeric n. हळद
turn v. घुंवडाय-; वळ-
twelfth adj. बारावें
twelve n./adj. बारा
twentieth adj. विसावें
twenty n./adj. वीस
twig n. ताळी
twin adj. जुंवळें
twist n. पीळ
v. पीळ घाल-
two n./adj. दोन
two and a half adj. अडेज
tyrant adj. जुलमी

U

ugly adj. कुरूप
umbrella n. सत्री
uncivilised adj. रानवटी
uncle n. काका (बापोलयो); मामा
under p./adv. सकयल; खाला
union n. एकवट
urine n. मूत
use n. उपेग; v. वापर-
utensil n. आयदन

V

vaccine n. वासीन
vague adj. अस्पश्ट
vain adj. फुकट
value n. मोल
vast adj. मोटें; व्हड
vegetable n. तरकारी; भाजी
verb n. क्रियापद
vice n. व्यसन
victory n. जैत
view n. देखाव
vigil n. जागरण
voice n. आवाज (मनशाचो)
vomit v. ओंक-
vote n. मत
vow n. सोपूत; v. सोपूत घे-
vowel n. स्वर
vulture n. गींद

W

wage n. मजुरी; पगार
waist n. कमर
wait v. राव-
wake v. जागो जा-
walk v. चल-
wall n. वणत
wane v. बारीक जा-
want v. जाय जा-
war n. झूज
warm adj. हून; गरम
warmth n. हुनसाण
wash v. धूय-
wash (clothes) v. उमळ-
washerman n. मडवळ
waste v. फुकट वच-; वगडाय-
watch n. घडयाळ
v. पळय-
water n. उदक
watermelon n. काळींग
wave n. ल्हार
wax n. मेण
way n. वाट
weak adj. अशक्त; असकट
wealth n. धन; संपत
weapon n. अस्त्र
wear v. न्हेस-
weather n. हवामान; वातावरण
weave v. विण-
wed v. लग्न जा-
Wednesday n. बुधवार
week n. सप्तक
weep v. रड-
weigh v. जोख-
weight n. जोख; वजन
west n. अस्तंत
wheat n. गंव
where adv. खंय; जंय
wherever adv. जंय; थंय
whip n. चाबूक

	v.	चाबूक मार-
whistle	n.	पिल्लूक; शिटी; शिळोणी
	v.	पिल्लूक वाजय-; शिळोणी घाल-
white	adj.	धवें
white ant	n.	वाळटी
who	pron.	कोण
whole	adj.	सगलें; अख्खें
wick	n.	वात
widow	n.	रांड
wife	n.	घरकान्न; पतीण; पत्नी
will	n.	इत्सा;
	v.	इत्सा धर-
win	v.	जिख-
wind	n.	वारें
window	n.	जनेल
wine	n.	सोरो
wing	n.	पांखटो
wipe	v.	पुस-
wise	adj.	शाणें
wish	n.	इत्सा
with	p.	वांगडा
woman	n.	बायल
wood	n.	लांकूड; रान
word	n.	उतर; शब्द
work	n.	काम; वावर
world	n.	संवसार; ज़ग
worm	n.	कीड
worship	n.	पुजा
	v.	पुजा कर-; भज-
wound	n.	घाय; घावो; चवन
write	v.	बरय
writer	n.	बरोवपी; लेखक
wrist	n.	मनगट

X

X'mas	n.	नाताल; क्रिसमस

Y

yawn	n.	जांबय
	v.	जांबय दि-
year	n.	वर्स
yearly	adj.	वर्सुकी
	adv.	दर वर्सा
yell	v.	किळांच मार-
yellow	adj.	हळदुवो
yesterday	adv.	काल
yet	adv./conj.	तरीय
yoke	n.	जूं
young	adj.	जुवान; तरणाटें
youth	n.	जुवानपण; तरणाटो

Z

zero	n.	शुन्य

'The time has come to restore the mother tongue of its rightful place. To you, then, oh Goan Youth, is reserved this great work essential elements of the intellectual and social regeneration of your countrymen !'

— Thus exhorted J. H. Cunha Rivara (the late Chief Secretary to the Government of Goa 1855-1870) while delivering his lecture at the opening of the Primary Training School of Nova Goa on 1st of October 1856.

This book is a step in that direction

ISBN 81-85339-41-7